

JAV SENATAS RATIFIKAVO NATO SUTARTĮ

Vašingtonas, gegužės 8 d. (ELTA). JAV Senato daugumos vadas Bill Frist tvirtina, kad Jungtinėse Valstijose NATO plėtra yra klausimas be opozicijos. Šį senatoriaus respublikono teiginį ketvirtadienį akivaizdžiai pademonstravo septynių pakviestų į Aljansą valstybių, tarp jų ir Lietuvos, prisijungimo protokolų ratifikavimo procedūra Senate. Iš 100 JAV Senato narių NATO plėtrai pritarė visi 96 senatoriai, dalyvavę posėdyje.

“Aš jau seniai nemačiau tokio vieningo Senato ir tokios vieningos tautos”, - sakė Senato posėdyje B. Frist. Senato daugumos vadovas sveikino pakviestas į Aljansą valstybes Bulgariją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Rumuniją, Slovakiją ir Slovėniją už ryžtą, siekiant tikslo, už paramą išlaisvinant Iraką.

Senato mažumos vadas demokratas Tom Daschle pažymėjo, kad NATO plėtra - partnerystės, garantuosiančios pastovumą pasaulyje, pradžia.

JAV Senato rūmuose ratifikavimo procedūrą stebėjo ir visų septynių praėjusių metų lapkritį Prahoje į Aljansą pakviestų valstybių delegacijos. Lietuvos delegacijai Vašingtone vadovauja užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Po sutarties ratifikavimo ketvirtadienį surengtas į NATO pakviestų valstybių užsienio reikalų ministrų susitikimas su JAV prezidentu George W. Bush, viceprezidentu Richard Cheney, Valstybės sekretoriumi Colin Powell, Gynybos sekretoriumi Donald Rumsfeld.

Baltųjų rūmų Rožių sodelyje pakviestųjų į NATO valstybių delegacijas sveikino JAV Prezidentas G.W. Bush.

ELTA primena, jog septynios šalys, tarp jų ir Lietuva, kvietimo tapti Aljanso narėmis sulaukė praėjusių metų lapkritį Prahoje. Vėliau su kiekviena šalimi buvo vedamos derybos, kurių metu jos turėjo patvirtinti savo ryžtą prisiimti politinius, teisinius bei karinius narystės NATO įsipareigojimus.

Kovo 26 d. Briuselyje pasirašius prisijungimo prie Vašingtono sutarties protokolus, prasidėjo jų ratifikavimo procesas devyniolikoje dabartinių NATO narių. Šis procesas turėtų pasibaigti kitų metų pavasarį. Tuoj po to pakviestiosios valstybės prisijungtų prie minėtos sutarties ir 2004 metų gegužę planuojamame NATO šalių narių vadovų susitikime taptų visateisėmis Aljanso narėmis.

Prisijungimo prie NATO protokolus taip pat jau yra ratifikavusios Kanada ir Norvegija.

LIETUVOS PREZIDENTAS SVEIKINA JAV SENATĄ

Vilnius, gegužės 8 d. (ELTA). Lietuvos Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas nuoširdžiai pasveikino Jungtinių Amerikos Valstijų Senatą ratifikavusi Lietuvos ir kitų šešių pernai lapkritį Prahoje narystei NATO pakviestų valstybių prisijungimo prie Šiaurės Atlanto sutarties protokolus.

Prezidentas pasidžiaugė, kad prisijungimo protokolų ratifikavimas JAV Senate vyko vienbalsiai.

Balandžio 30 d. Senato Užsienio reikalų komiteto nariai vieningai balsavo už 7 pakviestųjų valstybių ratifikavimo protokolų pateikimą Senato sesijai.

Ketvirtadienį Senate už NATO plėtrą balsavo 96 - visi salėje buvę senatoriai, nė vieno balso nebuvo prieš. JAV Senate iš viso yra 100 narių.

Kaip sakė Lietuvos Prezidentas R. Paksas, JAV vadovybė, nepaisant didžiulio užimtumo Irako klausimais, įvykdė savo įsipareigojimą greitai ratifikuoti prisijungimo protokolus.

R. Paksas pažymėjo, kad Amerika yra trečioji šalis po Kanados ir Norvegijos, ratifikavusi prisijungimo prie NATO protokolus. Ši ratifikacija, pasak Prezidento, yra ypač svarbus įvykis, siekiant Lietuvai tapti visateise Aljanso nare 2004 metų gegužės mėnesį.

Prezidentas išreiškė viltį, kad greitai laiku ir kitos Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos narės ratifikuos pakviestųjų valstybių prisijungimo protokolus.

JAV senatorius George V. Voinovich (R-OH) ir Janet Voinovich sveikina LR ambasadorių Vygaudą Ušacką, kai Senatas vienbalsiai ratifikavo Lietuvos ir kitų valstybių sutartis būti NATO narėmis. Vidury LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė.

Sen. Voinovich Press Office nuotr.

PASIRAŠYTAS LIETUVOS IR RUSIJOS READMISIJOS SUSITARIMAS

Vilnius, gegužės 8 d. (ELTA). Pirmadienį, gegužės 12 dieną, Vilniuje pasirašytas Lietuvos ir Rusijos readmisijos susitarimas, apibrėžiantis nelegaliai atvykusių asmenų grąžinimo tvarką.

Kaip pabrėžia Užsienio reikalų ministerija, Lietuva yra pirmoji, su kuria Rusija pasirašo susitarimą dėl readmisijos. Šio dokumento nuostatos bus taikomos ne tik nelegaliai į Lietuvą ar Rusiją atvykusiems šių šalių, bet ir trečiųjų valstybių piliečiams. Dokumentą pasirašė URM sekretorius Darius Jurgelevičius ir Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Sergejus Razovas.

Tą pačią dieną vyko Lietu-

vos ir Rusijos konsultacijos, kuriose buvo aptariama galimybė pasirašyti dvišalį susitarimą dėl supaprastintos Karaliaučiaus tranzito tvarkos.

Pagal pernai gruodį pasirašytą Lietuvos ir Rusijos susitarimą Lietuvos piliečiai, vykstantys į Karaliaučiaus sritį, bei šios srities gyventojai, vykstantys į Lietuvą, turi teisę nemokamai ir be pakvietimų gauti daugkartines ilgalaikes vizas. Iki liepos 1 dienos galios ligšiolinė bevizio susisiekimo tvarka. Pernai derėdamasi su Europos Sąjunga dėl Rusijos piliečių tranzito į Karaliaučiaus sritį ir iš jos per Lietuvos teritoriją, Maskva įsipareigojo pasirašyti susitarimą dėl read-

misijos bei ratifikuoti valstybinės sienos tarp Lietuvos ir Rusijos sutartį. Lapkritį ES ir Rusija sutarė, kad nuo liepos 1 d. tranzitu per Lietuvą į Karaliaučiaus sritį vyksiantys Rusijos piliečiai privalės turėti supaprastintus kelionės dokumentus ar supaprastintus kelionės geležinkelių dokumentus.

Susitarta, kad pastaruosius išduos tranzitiniuose traukiniuose dirbsiantys Lietuvos konsuliniai pareigūnai.

Balandį ES Taryba galutinai patvirtino Rusijos piliečių tranzito į Karaliaučiaus sritį ir iš jos reglamentą, kuris suteikia Lietuvai galimybę kontroliuoti keliautojų srautus bei neįsileisti nepageidaujamų asmenų.

JAV TVIRTINA NATO PRAPLĖTIMO SUTARTĮ

Algis Pautienis

kandidačių užsienio reikalų ministrais.

Po pietų vyko iškilingas susirinkimas Baltųjų rūmų “East room” salėje, kuriame dalyvavo apie 150 kviestų svečių. Prie ant scenos ištatytų JAV, Lietuvos ir kitų naujų NATO narių vėliavų ir išsiri-kiavusių, JAV Valstybės sekretoriaus Colin Powell ir septynių užsienio ir septynių užsienio reikalų ministrų, prezidentas Bush pasakė kalbą.

Prezidentas pabrėžė, kad naujos NATO narės žino laisvės netekimo pasekmes ir dėjo pastangas išsilaivinti nuo per pusę šimto metų trukusios svetimųjų okupacijos ir padarys didelį įnašą į NATO darbus. Jų

narystė sustiprins NATO kovą prieš užpuolikus ir teroristus. Prezidentas padėkojo naujoms narėms už jų paramą JAV-ėms buvusiuose konfliktuose ir pareiškė, kad JAV atsi-lygins joms padedant išsaugoti jų laisvę. Prezidentas ragino dabartinių NATO narių parlamentus skubiai patvirtinti NATO praplėtimą.

Susirinkime dalyvavo daug aukštų pareigūnų: vyriausias JAV karinių pajėgų vadas generolas Myers, saugumo reikalų patarėja dr. C.Rice, Senato daugumos vadas B. Frist, senatoriai Voinovich, Levin, Lietuvos ambasadorius V. Ušackas, daugelis kitų valstybių ambasadorių ir eilė tautybių organizacijų atstovų, įskaitant ir dešimtį lietuvių.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ VALDO ADAMKAUS KLUBAS - APIE POLITIKĄ

Susibūręs neformalus kadenciją baigusio prezidento Valdo Adamkaus klubas rengs politikų ir intelektualų diskusijas apie visuomenės nuostatas ir politinę padėtį Lietuvoje.

Į pirmąjį klubo posėdį Vilniuje, be paties V. Adamkaus, atvyko Tėvynės sąjungos - konservatorių frakcijos Seime seniūnas Andrius Kubilius, buvęs Vilniaus meras Artūras Zuokas, naujasis Panevėžio meras Vitas Matuzas bei dar keletas politikų, taip pat istorikas Egidijus Aleksandravičius.

“Tai yra neformalus susibūrimas, kuriame aptarta politinė padėtis Lietuvoje. Susitikimo dalyviai mano, kad tokio klubo reikia, ir sutarė rinktis ateityje”, - BNS sakė V. Adamkaus referentas Audrius Penkauskas. Pasak jo, klubo tikslas yra sudaryti galimybę centro dešinės pakraipos politikams susitikimuose su intelektualais bendrai aptarti padėtį Lietuvoje. “Sprendimai tokioje aplinkoje nepriimami. Tai nėra kokia nors politinė institucija. Klubo tikslas - prie kavos ar arbatos puodelio pasvirstyti ir išklausti nuomonių”, - sakė A. Penkauskas. Anot jo, klubas į susitikimus žada rinktis bent kartą per mėnesį.

V. Adamkus yra paraginęs centro dešinės politinės jėgas konsoliduoti bei sudaryti stiprią opoziciją valdančiajai kairiųjų socialdemokratų ir socialliberalų daugumai. Jis sveikino liberalų, centristų ir moderniųjų krikščionių demokratų sprendimą gegužės pabaigoje įkurti jungtinę partiją bei palankiai įvertino konservatorių, politikalių ir dešiniųjų sąjungos ketinimus jungtis.

■ **Lietuvos Respublikos** prezidentas Rolandas Paksas Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos proga pasveikino kalbininkus, lietuvių kalbos mokytojus, žurnalistus - visus, kam brangus lietuviškas žodis. “Sunku surasti kalendoriuje kitą dieną, kuri kaip ši būtų tokia ypatinga savo prasme ir dvasingumu. Kelis amžius nuo negandų ginamas lietuviškas žodis atsilygino lietuvių tautai - vienijo ir ugdė jos savimone”, - rašoma Lietuvos valstybės vadovo sveikinime. Reikšdamas padėką kalbininkams, žurnalistams, Lietuvos valstybės vadovas kartu linki prasmingų pastangų ginant laisvę, demokratiją ir amžinąsias vertybes bei geriausios kloties ir laimės.

■ **Prieš ratifikavimo procesą** su įtakingais Senato ir Atstovų rūmų nariais Vašingtone susitikęs kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus neabejoja, kad šiam procesui kliūčių nekils. “Vašingtone neturėjau sunkumų patekti pas valdininkus. Visi politikai, su kuriais bendravau, yra mano geri pažįstami, su jais teko ne vienerius metus dirbti. Praėjusios savaitės susitikimus netgi galėčiau pavadinti senų pažinčių atnaujinimu”, - sakė interviu *Lietuvos rytui* V. Adamkus.

■ **Premjero vienvaldystei** - Prezidento kirtis. Premjero Algirdo Brazausko sprendimai lemia jau ne viską. Tai Vyriausybės vadovui vakar aiškiai parodė Prezidentas Rolandas Paksas, atsisakęs pritarti Virgilijaus Bulovo kandidatūrai, kurią į vidaus reikalų ministro postą pasiūlė Algirdas Brazauskas. Valstybės vadovas Vidaus reikalų ministerijos vadovą norėtų rinktis iš kelių kandidatų. Prezidento Rolando Pakso lūkuriavimas skiriant vidaus reikalų ministrą palieka vis mažiau vilčių, kad šį postą užims premjero pasiūlytas kandidatas - VRM sekretorius Virgilijus Bulovas. Naujasis vidaus reikalų ministras greičiausiai bus paskirtas tik kitą savaitę. Premjeras Algirdas Brazauskas dar nepraranda vilties perkalbėti šalies vadovą ir kol kas neketina ieškoti kitų kandidatūrų.

■ **Politologai pastebi**, kad Prezidento ir premjero nesutarimuose dėl svarbios ministerijos vadovo galima išžvelgti artėjančių Seimo rinkimų požymių. “Tiek A. Brazauskas, tiek R. Paksas atstovauja tam tikroms politinėms jėgoms, kurios turi savų politinių ambicijų, ypač artėjant rinkimams. Štai jos ir susikerta”, - *Kauno diena* sakė L. Bielinis.

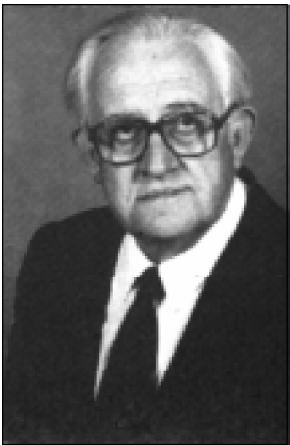
■ **Prezidentas Rolandas Paksas** labiausiai vertina betarpiškus susitikimus su šalies piliečiais. Vakar Kaune lankęsis Prezidentas Rolandas Paksas vizitą antrajame šalies mieste pradėjo nuo *Kauno dienos* redakcijos. Rolandas Paksas pasveikino kolektyvą Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos proga, palinkėjo kūrybinės sėkmės, aštrios plunksnos, pasidalijo mintimis apie artėjančią referendumą dėl stojimo į ES.

■ **Spaudos atgavimo**, kalbos ir knygos dieną, dienraštis *Klaipėda* mieste surengė linksmą šventę, kurioje dalyvavo visi - nuo studento iki Prezidento. Ryte prasidėjęs šurmulys prie redakcijos ir baro “Laikraštis”, po pietų užtvindė visą miestą. Spaudos diena baigėsi didžiuliu koncertu Teatro aikštėje.

■ **Prez. Rolandas Paksas** buvusioje prezidentūroje Kaune jautėsi tikras šeimininkas. Po diskusijų su miesto vadovais ir visuomenės atstovais Prezidentas pritarė, kad antrajame Lietuvos mieste galėtų įsikurti jo rezidencija. Artimiausiu metu bus suburta speciali komisija, kuri turėtų pateikti galimus sprendimo variantus.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld balandžio 30 lankėsi Irako sostinėje Bagdade, kur susitiko su JAV kariuomenės vadais ištaigingoje buvusio diktatoriaus Saddam Hussein prezidentūroje. Ten jis padėjo koalicijos kariuomenės vadovams. Pirmiausia šis aukščiausias lig šiol lankusių Irako karo zoną vyriausybės narys lankėsi Britanijos kariuomenės užimtame Basros mieste. Čia jis dėkojo sąjun-

Prez. George Bush paskyrė buvusį žvalgybos direktorių ir diplomata L. Paul Bremer III (kairėje) vadovauti Irako atstatymo administracijai, kuris bus tiesiogiai atsakingas Gynybos sekretoriui Donald Rumsfeld. Dabartinis viršininkas Irake leit. gen. Jay Garner bus jo asistentas.

AP nuotr.

gininkei Britanijai. Gegužės 1 dieną prezidentas George Bush rengėsi aplankyti JAV lėktuvnešį, kuris po ilgos kelionės sugrįžo į JAV pakrantes. Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ari Fleischer atidengė korespondentams, kad prezidentas planavo paskelbti, kad karo veiksmai Irake yra baigti ir dabar seks Irako laisvės atstatymas, bus paleisti irakiečiai karo belaisviai, teks perleisti irakiečiams teritorijos valdymą, daugybės ginklų ir amunicijos sunaikinimą.

Irake, kaip pastebėjo Ari Fleischer, kasdien dar girdėti šūviai, vyksta plėšikavimai ir vagystės. Irake Amerikai dar teks laikyti karines jėgas. Kongresui dar teks ilgai rūpintis lėšomis. Dar ilgai irakiečių gaujos šaudys į amerikiečius kareivius. Bagdade JAV kariams teko suimti niekieno nerinktą, nepaskirtą vyrą, kuris vaidino šio didelio miesto merą. Prezidento Bush kalba bus transliuojama iš lėktuvnešio “Abraham Lincoln”, atplaukusio į

San Diego uostą Kalifornijoje. Laivo naminis uostas yra Everett, kaimyninėje Washingtono valstijoje. Lėktuvnešis nebuvo namie jau devynis mėnesius. Prezidentas šiltai padėkojo laivo įgulai ir pabrėžė, kad dabar JAV kariuomenės laukia nauji rūpesčiai.

Vakariniame prie Bagdado esančiame Fallujah mieste sukilo buvusio režimo šalininkai, pradėjo šaudyti į amerikiečius karius. Kai kurie patruliai ėmė atsišaudyti. Nors šaudymas truko vos kelias minutes, du irakiečiai žuvo, 18 buvo sužeisti. Vis dar nėra aišku, kur dingo Saddam Hussein. Londone arabų kalba leidžiamas laikraštis *Al-Quds Al-Arabi* išspausdino atvirą laišką, rašytą Saddam Hussein. Jis ragina irakiečius sukilti prieš JAV okupaciją. Laikraščio redaktoriui rašo, kad jis negali 100 %

MAŽIAU REIKĖS KARIŲ

JAV kariuomenę, kad ji neapsaugo gyventojų nuo plėšikų ir buvusio režimo tarnautojų. Amerikos kariuomenė už naujos policijos formavimą padėjo, kol tvarka bus atstatyta, mokėti naujiems policininkams simbolinę algą: dvidešimt dolerių per mėnesį. Po keturias penkines gavo ir policijos mokykloje užsiregistravę studentai. Apie 10,000 karo veiksams pasibaigus sugrįžo į seniau turėtą darbą. Tvirtinama, kad Bagdadui su 5 milijonais gyventojų reikia 30,000 policininkų.

Bagdade nuo karo veiksmų nukentėjo ir didelis miesto zoologijos sodas. Po karo veiksmų daug sode dirbusių irakiečių grįžo atgal į darbą. Nemažai specialistų atsirado ir tarp amerikiečių karių. Kai kurie bando savo pinigais pirkti žvėrimis maistą: avis, ožkas, asilus ir vaisius tiems žvėreliams, kurie minta vaisiais. Nedidelių bombų sprogimo anga paskatino pabėgti iš sodo kelis tigrus, bet jie po kelių dienų buvo sugaudyti ir vėl uždaryti. Amerikiečių parūpintą maistą iš laikinų šaldytuvų bandė pasisavinti vietiniai gyventojai, tačiau buvo vietoje nubausti. Keli karininkai važiavo į kaimyninę Jordano valstybę pirkti gyvų avių.

Gynybos sekretorius D. Rumsfeld pareiškė, kad Irake ir Afganistane bus greit galima gerokai sumažinti JAV karines jėgas, nes pasikeitus Irako režimui, bus galima gyventi ramiai ir pastoviai. Daug rūpesčių nuo koalicijos pečių nuims dabar sudaroma Irako vyriausybė, kuri jau nebus grėsmė savo kaimynams.

— Keliais sakiniiais —

• **Prezidentas Bush** gegužės 1 pasitiko lėktuvnešį jūroje ir pasakė kalbą, kurioje priminė, kad Amerikos kova prieš terorizmą dar nesibaigė. Prezidentas sakė: “Kai aš pasižiūriu į JAV kariuomenę, tai matau geriausius savo šalies žmones ir man garbė būti jūsų vyriausiu vadu. Istorijoje kitos šalys kovodavo svetimose žemėse ir pasilikdavo ten okupuoti ir išnaudoti, tačiau amerikiečiai po mūsų nieko daugiau nenorėdavo, kaip tik grįžti namo.” Prezidentas pridėjo, kad uždaviniai dar neišspręsti. Teroristų planai vykdomi toliau ir teks kovoti prieš juos ir lėšų rinkimą.

• **Bagdade** daug istorinių paminklų buvo išplėšta iš muziejų ir bibliotekų. Koalicijos kariuomenės vadai paskelbė įvairiomis kalbomis

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KAI LIETUVA TURĖJO BŪTI IR TAMSI IR JUODA

Gegužės septintoji - lietuviškos spaudos atgavimo diena! Likimo buvo lemta, kad kiekviena lietuvių karta sudėjo stambias kraujo, kančių ir tremčių aukas nesiliaujančioje kovoje su savo prispaudėjais - 1794, 1812, 1831, 1846-48, 1853-58, 1863-64, 1877, 1905, 1914-1920, 1940-1968.

Rusų sprespauda ne kartą užkirto Lietuvai kelią į tautinį atgimimą, socialinę ir ekonominę pažangą. Visą XIX amžių liaudies švietimas vyko daugiausiai parapijinių mokyklų ir “daraktorių” rėmuose. Iki baudžiavos panaikinimo nebuvo leista siekti aukštojo mokslo. Po 1863 m. sukilimo parapijinės mokyklos buvo uždarytos, gimnazijos paliktos vos kelios. Tačiau lietuviai savo sūnus siuntė mokytis į universitetus: medicinos studijoms Maskvoje, teisės - Petrapilyje, gamtos mokslus - Dorpate, kur lietuvių jaunimas, nei kiek nenustodamas tautinių jausmų, mokėsi tapti naudingais savo krašto piliečiais. Ten buvo susidarę būreliai, kurie jau dainavo “žemaitiškas” dainas.

Kova prieš Rusijos carą iš pradžių vyko labai pamažu - neorganizuotai, dažniausiai su kitų tautybių studentais, ypač lenkais. Tik 1863 metų sausį, prieš pat sukilimą, pasirodė ir tokie plakatai “Taigi į kovą, Lenkijos, Lietuvos ir Rusios Tauta: už ginklo, nes bendrojo išsilaisvinimo valanda jau išmūšė, senas mūsų kardas ištrauktas iš makščių, šventojo Erelio, Vyties ir Arkangelo vėliava išskleista!”

Prasidėjo jaunimo demonstracijos prieš caro valdžią, susidarė “Lietuvos Veiklos” komitetai. Lenkų sukilimas buvo akstinas ir Lietuvai. Lietuvos Provincinis komitetas išleido nedatuotą atsišaukimą lenkų kalba: “Broliai! Karalystė sukilo - mūsų kiekvienoje vietoje muša maskolius! Kraujas, kuris liejasi anapus Nemuno, šaukia mus prie ginklo! Tad ir pas mus artėja kova su grobiku už mūsų šventas teises, už mūsų laisvę! Tad drauge ir sutartinai, o Dievas mums padės!” (Dr. Kostas Jurgėla “Lietuvos sukilimas 1962-1964 metais”).

1863 m. sukilimo Lietuvoje karo vadas buvo Zigmantas Sierakauskas. Jo tėvas žuvo 1831 m. sukilime. Visa šeima kovojo prieš caro režimą. Petrapilio universitete suartėjo su lietuviais studentais ir įsijungė į laisvės veiklą. Būdamas užsienyje susipažino su daugeliu to meto veikėjų, kovojusių prieš pavergėjus, jų tarpe ir su garsiuoju italų laisvės kovotoju Garibaldi. Muravjovas Vilniuje suėmė jį ir įsakė viešai pakarti. Prieš tai, būdamas sužeistas, ligoninėje jis parašė laišką Garibaldžiui, kuris jo egzekucijos dieną Lukiškių aikštėje (1863.VI. 27) jam rašė: “Trijų savaitių eigoje Tu sugebėjai sužadinti visos Europos nusistebėjimą, vadovaudamas Kauno vaivadijos sukilimui. Šiandien esi karo belaisvis pas rusus ir mirtinai sužeistas, atsišauki į mane. Mielai norėčiau jums įrodyti, kaip toji šventoji jūsų kova mane pripildo begaline užuojauta. Tik turėkite tikėjimą. Jūsų užsidegimas moko mus, kaip reikia kovoti su despotizmu.”

Spaudos draudimo metu iš Prūsijos buvo nešamas lietuviškas raštas į Lietuvą. Jis skatino būti lietuviais, kad tauta taptų nepriklausoma. Lietuviškoji spauda yra esminė mūsų tautos išlikimo sąlyga, nes be jos nebus ir lietuvių. Čia tik norėjome priminti, kad mūsų protėviai jau tada kovojo už tautinį išlikimą, kuris daugeliu atvejų yra aktualus ir šiandien, kai jungiamės į Europos tautų šeimą.

S. Tūbėnas

LIETUVIŲ TAUTININKŲ SĄJUNGOS RŪPESČIAI

“Tautininkų žinių” Nr. 7 laidoje buvo atspausdinta su-trumpinta LTS pirmininko pa-sakyta 2003 m. kovo 29 d. su-važiavime kalba, kurią patei-kiame ir mūsų skaitytojams.

Mieli lietuviai, tautininkai,
Susirinkome į savo eilinį suvažiavimą, kad aptartume per pastaruosius dvejus metus mūsų atliktus darbus ir numatytume artimiausias ateities perspektyvas.

Per ataskaitinį laikotarpį LTS Valdyba dirbo tokios sudėties: Rapolas Gediminas Sakalnikas (Kaunas) - pirmininkas, Jonas Mačys (Vilkaviškis) - pirmininko pavaduotojas, Algirdas Augustinas Intas (Kaunas) - pirmininko pavaduotojas, Antanas Rimvydas Tilindis (Vilnius) - atsakingasis sekretorius, Vytautas Povilas Šilas (Vilnius) - išdininkas bei nariai: Kęstutis Baravykas (Vilnius), Vytautas Kaučikas (Ukmergė), Regina Nakienė (Utena), Gedimas Pranckus (Klaipėda), Alfonsas Škudzinškas (Varėna) ir Reimundas Varapickas (Šiauliai). Vienuolika valdybos narių atstovavo net aštuoniems Lietuvos miestams ir rajonams.

Svarbiausias mūsų darbo rezultatais laikyčiau tai, kad LTS atsikratė radikaliosios politinės jėgos etiketės, LTS nebelaikoma euroskeptikais, LTS išliko!

Mes, tautininkai, aktyviai dalyvaujame visuose Lietuvos dešiniųjų politinių jėgų vieni-jimo ir vienijimosi procesuose. Pastarieji metai buvo reikšmingi tuo, kad kartu dar su keturiomis centro ir dešinės partijomis: Lietuvos Laisvės Lyga, Tėvynės Liaudies partija, Nepriklausomybės partija ir Lietuvos demokratų partija bandėme sukurti dešiniųjų sąjun-

gą. Dešiniųjų sąjunga susikūrė, bet be tautininkų. Mūsų vidinės partinės visuotinės apklausos būdu visi tautininkai turėjo galimybę išsakyti savo nuomonę dėl LTS įsiliejimo į Dešiniųjų sąjungą. Jūsų atsakymas buvo vienareikšmis - NE. Kodėl? Todėl, kad Dešiniųjų sąjunga protegavo globalizaciją ir kosmopolitizmą, o tautiškumui apskritai neliko vietos. Todėl ir sakau, kad vienu iš mūsų darbo rezultatų yra tai, kad LTS išliko, o tai įvyko visų mūsų apsisprendimo dėka.

LTS savo idėjas populiarina, leisdama dvisavaitinį LTS laikraštį “Tautininkų žinios”, kurios išeina 22 kartus į metus. Tenka apgailestauti, kad “Tautininkų žinių” prenumerata nėra didelė, ir dėl to daugiausiai kalti mes patys, tautininkai, labai nenoriai prenumeruojantys savo laikraštį.

LTS veiklos informacinę blokadą bandome pralaužti ir virtualioje erdvėje. Prieš metus atidarėme savo internetinį puslapį www.lts.lt, kuris vis labiau populiarėja - per 15 mėnesių LTS internetinėje svetainėje apsilankė per 11 tūkst. skaitytojų.

LTS dalyvavo 2002 m. LR Seimo rinkimuose - 3 apygardose LTS vardu, dar 12 apygardų - kitų dešiniųjų ir centro dešinės partijų sąrašuose. Laimėta 13 mandatų, kurių gali padaugėti iki 15 (dėl įvairių priežasčių mandatų atsisakant Seivaldybių tarybų nariams, laimėjusiuose mandatų sąrašuose esantiems aukščiau tautininkų). Taigi, ne tik išlaikėme turėtų mandatų skaičių, bet ir galime turėti jų daugiau. Ir toliau Akmenės rajono meru lieka LTS Akmenės rajo-

Tautininkų žinios

Gedimino pr. 22, LT-2600 Vilnius, Lietuva
Tel. (22) 624935, faksas (22) 617310
El. p. lietauta@takas.lt; http://www.lts.lt
Redaktorius A.R. Tilindis

no valdybos pirmininkas Anicetas Lupeika, o Vilkaviškyje, palankiai klostantis aplinkybės, LTS vicepirmininkas Jonas Mačys gali būti išrinktas vicemeru.

Kokios buvo ir lieka LTS veiklos problemos: LTS būstinė bus iškelta į kitas patalpas; mažėja Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos (LTS) finansinė parama; sunku atkurti LTS skyrius, kurių veikla laikinai nutrūkusi; nepakankamas LTS skyrių aktyvumas vietose (dalyvauta tik 15 LR Seivaldybių tarybų rinkimuose); sunku įveikti informacijos apie LTS veiklą blokadą žiniasklaidoje; atskirų tautininkų neatsakingi pareiškimai ir veiksmai NATO ir Europos Sąjungos atžvilgiu neatitinka LTS politikos ir kenkia LTS; nepasiteisino avansuotas pasitikėjimas kai kuriais neseniai LTS gretas papildžiusiais nariais.

Koks artimiausias LTS tikslas? Manau, kad 2004 m. LR Seimo rinkimai, kuriuose LTS privalo gauti nors keletą LR Seimo narių mandatų, kitaip tariant, tapti parlamentine partija ir turėti Seimo tribūną tautinei ideologijai skleisti ir taip aktyviau ginti lietuvių tautos interesus.

Su kuo bendradarbiausime LR Seimo rinkimuose? Siūlau strateginiu partneriu pasirinkti konservatyvųjį bloką, kurį, atrodo, sudarys TS (LK), LPKTS, Lietuvos Krikščioniškosios Demokratijos partija. Šioje draugijoje labai gražiai pritaptų ir tautininkų vardas, aišku, ne ištirpstant besiformuojančiame bloke, o tam tikra prasme stiprinant jo tautiškumą.

LTS pirmininkas
Gediminas Sakalnikas

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

raginimus, reikalaujančius grąžinti pavogtas brangenybes, kurios priklauso irakiečiams. Už sugrąžintus daiktus bus mokamos premijos.

• **Irako mieste Tikrit** koalicijos kareiviai rado besislaps-tančius Irako diktatoriaus Sad-dam ištikimus gynėjus ir per-kėlė juos į didesnę karo lauko belaisvių stovyklą.

• **Pakistano** vyriausybė pasiūlė Indijos vyriausybei pradėti taikos pasitarimus, kurie sumažintų įtempimus dėl Kaš-miro teritorijos sienų. Indijos premjeras atsiliepė, kad toks vyriausybės dialogas nepa-kenktų.

• **Kanados Toronto** miesto

savivaldybė piktai atsiliepė į Pasaulio Sveikatos agentūros išpėjimą nesilankyti Toronte, nes ten siaučia SARS epidemija. Savivaldybė pripažino, kad nuo tos ligos mirė 16 žmonių, tačiau tai įvyko ligoninėse.

• **Kolumbijos** prezidentas Alvaro Uribe pažadėjo daugiau dėmesio kreipti į Venecuelos sukilėlius , o Venecuela - padėti Kolumbijai kovoti su prokomunistiniais sukilėliais, kurie mėgsta slapstyti Venecueloje. Uribe ir Chavez pažadėjo vengti pasienio įtempimų.

• **Maskvoje** nežinomi pik-tadariai nušovė Rusijos libera-lų partijos vadovą Sergei Ju-šenkov. Per dešimt metų tai jau

dešimtas Dūmos narys, nužu-dytas politinių priešų.

• **Indonezijoje** prasidėjo musulmonų mulos Abu Bakar Basyir teismas. Jis kaltinamas sąmokslu pašalinti vyriausybę ir įsteigti musulmonų diriguojamą konstituciją, dvasiškių tvarkomą parlamentą, panašų į Irako revoliucinį režimą.

• **Pietų Afrikoje** teismo nuteista buvusi buvusio prezi-dento Nelson Mandelos žmo-na, grobusi lėšas iš savo įsteig-tos moterų organizacijos sąs-kaitų. Kaltinamajai Winnie Madikizela gresia kalėjimo bausmė, nors ji turi nemažą įta-ką Pietų Afrikos moterų tarpe.

Vasario 6 d. Lietuvos Respublikos Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas Vašingtone susitiko su lietuvių kilmės JAV senatoriumi Richard Durbin. Toliau - Lietuvos Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius. R.Kačinsko, LR ambasada JAV nuotr.

LAUKIAMA PRANCŪZIJOS IR VOKIETIJOS BALSAVIMŲ

Vilnius, gegužės 8 d. (ELTA). JAV Senato sprendimas priartinti NATO plėtrai, ratifikuoti 7 pakviestųjų į sąjungą valstybių, tarp jų ir Lietuvos protokolus, Lietuvos Prezidento patarėjo užsienio politikos klausimais Alvydo Medalinsko teigimu, yra labai svarbus ir skatinantis žingsnis.

Kaip sakė *Eltai* A. Medalinskas, labai svarbios lieka ratifikavimo procedūros Prancūzijos ir Vokietijos parlamentuose. Lietuvoje viešėjęs Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fisher patikino, jog Bundestage nekils jokių problemų dėl prisijungimo protokolų ratifikavimo.

A. Medalinskas tikisi, jog kitos savaitės viduryje Prancūzijoje viešėsiantis Lietuvos Prezidentas Rolandas Paksas

išgirs ir iš Prancūzijos vadovo Jaques Chirac patikinimus, jog stojimo protokolai bus be kliūčių ratifikuoti Prancūzijos parlamente. Ilgiausiai protokolų ratifikavimas, pasak A. Medalinsko, gali trukti Belgijoje. Visi tarptautiniai susitarimai pagal Belgijos įstatymus yra ratifikuojami visų lygių šalies parlamentuose.

A. Medalinskas tikisi, kad prisijungimo protokolų ratifikavimo procedūros visų 19-os valstybių NATO narių parlamentuose bus baigtos per metus. “Tuomet išsipildys Lietuvos svajonė tapti ES ir NATO nare 2004 metų gegužę, tačiau daug kas priklausys ir nuo Lietuvos žmonių”, - sakė A. Medalinskas, turėdamas galvoje šį savaitgalį vyksiantį referendumą dėl narystės ES.

Septynios šalys, tarp jų ir Lietuva, kvietimo tapti Aljanso narėmis sulaukė praėjusių metų lapkritį Prahoje. Vėliau su kiekviena šalimi buvo vedamos derybos, kurių metu jos turėjo patvirtinti savo ryžtą prisiišti politinius, teisinius bei karinius narystės NATO įsipareigojimus.

Kovo 26 d. Briuselyje pasirašius prisijungimo prie Vašingtono sutarties protokolus, prasidėjo jų ratifikavimo procesas devyniolikoje dabartinių NATO narių. Šis procesas turėtų pasibaigti kitų metų pavarį. Tuoj po to pakviestosios valstybės prisijungtų prie minėtos sutarties ir 2004 metų gegužę planuojamame NATO šalių narių vadovų susitikime taptų visateisėmis Aljanso narėmis.

BANKŲ SISTEMA UŽDIRBO

Lietuvos komercinių bankų sistema šių metų pirmąjį ketvirtį gavo 59,1 mln. litų pelno. Tokį rezultatą balandžio 25 d. paskelbė Lietuvos bankas. 2002 m. pirmąjį ketvirtį Lietuvos bankų sistema turėjo 32,3 mln. litų pelno. Šiomet analogišku laikotarpiu jo gauta 83 proc. daugiau.

Pirmąjį šių metų ketvirtį devyni bankai ir vienas užsienio banko skyrius dirbo pelningai ir gavo 61,8 mln. Lt pelno, o vienas bankas ir trys užsienio bankų skyriai patyrė 2,7 mln. Lt nuostolio.

Daugiausiai pelno uždirbo Vilniaus bankas (26 mln. Lt), “Hansa-LTB” bankas (18,7

mln. Lt), Lietuvos žemės ūkio bankas (8,8 mln. Lt). “Parex” bankas gavo 2,9 mln. Lt pelno, “Snoras” - 2,4 mln. Lt, Šiaulių bankas - 1,3 mln. Lt, Ūkio bankas - 1 mln. Lt, Medicinos bankas - 0,4 mln. Lt, VB būsto kreditų ir obligacijų bankas - 0,3 mln. Lt. Sampo bankas turėjo 0,6 mln. Lt nuostolio. Nuostolingai dirbo ir “Kredit Bank” Vilniaus skyrius (-1,4 mln. Lt), Šiaurės šalių banko “Nordea” Lietuvos skyrius (-0,5 mln. Lt), Vokietijos banko “Vereins-und Westbank” Vilniaus skyrius (-0,1 mln. Lt).

Lietuvoje veikiančių šalies komercinių bankų turtas ba-

landžio 1 d. sudarė 17 mlrd. Lt - per pirmąjį šių metų ketvirtį jis sumažėjo 223 mln. Lt, arba 1.3 proc. Tam didžiausios įtakos turėjo JAV dolerio kurso kritimas, sumažėję privačių įmonių ir gyventojų indėliai, banko “Hansa-LTB” vasario mėnesį į nebalansinę apskaitą iškeltas anksčiau balansinėje ataskaitoje rodytas 91 mln. Lt pavestas valdyti turtas ir įsipareigojimai.

Pirmojo ketvirčio pabaigoje komercinių bankų klientams suteiktų paskolų suma siekė 8,2 mlrd. Lt. Šalies bankuose laikomų indėlių balandžio 1 d. buvo 11,5 mlrd. Lt - per ketvirtį jų sumažėjo 153 mln. Lt, arba 1.3 proc. Tarp jų gyventojų indėliai sudarė 6,8 mlrd. Lt - per ketvirtį jų sumažėjo 110 mln. Lt, arba 1.6 proc. Bendros indėlių apimtys sumažėjimą nulėmė sumažėję indėliai užsienio valiutomis (288 mln. Lt), tuo tarpu indėlių litais per

JUNGTINĖS JAV LIETUVIŲ PASTANGOS PRISIDĖJO PRIE LIETUVOS LAIMĖJIMO

Čikaga, gegužės 8 d. “JAV Senate didele balsų persvara (visų 96 posėdyje dalyvavusių senatorių balsais) patvirtintas Lietuvos ir kitų šešių valstybių priėmimas į NATO yra istorinis Lietuvos laimėjimas”, ketvirtadienį pareiškė Amerikos Lietuvių Tarybos (ALTo) pirmininkas Saulius Kuprys.

Pasak jo, jungtinės išeivijos pastangos, taikliai nukreiptos į JAV Senatą, raginant jo narius patvirtinti Lietuvos stojimo į NATO protokolus, ženkliai prisidėjo prie šios pergalės.

ALTo pirmininko teigimu, siekiant šio laimėjimo, nemaža rūpesčių sukėlė tai, kad kai kurie Senato nariai pakankamai nesidomėjo šiuo klausimu, o kai kurie buvo netgi priešingai nusiteikę. Tačiau iki tol NATO plėtrai nepritarusio senatoriaus John Warner sprendimas nesipriešinti plėtrai užtikrino gegužės 8-osios laimėjimą.

S. Kuprio teigimu, NATO plėtrą propagavo ir rėmė visos JAV lietuvių ir pabaltijiečių organizacijos. Ypač aktyviai Vašingtone šiuo klausimu dirbo ALTo išlaikomo Jungtinio pabaltijiečių komiteto (JBANC) darbuotojai. Anot ALTo pirmininko, šiuo laimėjimu gali džiaugtis visi, kurie asmeniniu indėliu - laiškais, fax'ų siuntimais bei finansine parama prisidėjo prie agitacijos.

ALTas savo ruožtu išsiuntė padėkos laiškus 15-kai organizacijų, kurios šiuo metu yra ALTo struktūroje. Tai - Lietuvos Vyčiai, Lietuviai respublionai, Susivienijimas ir kitos, jau seniai išeivijoje veikiančios organizacijos. Pasak S. Kuprio, nuoširdžios padėkos nusipelnė JAV Lietuvių Bendruomenės valdyba, visos apylinkės, Pabaltiečių Lyga Kalifornijoje ir jų pasiaukojančiai šiam tikslui dirbę pareigūnai.

Šis įstatymo priėmimas parodė ypatingai palankų JAV nusistatymą Lietuvos atžvilgiu. Vien ALTo raginama lietuvių visuomenė šiam tikslui sukaupė daugiau kaip 100,000 dolerių, kurie buvo skirti NATO plėtros renginių finansavimui, teigė S. Kuprys.

“Tai, turbūt, yra geriausia investicija, kurią išeivija galėjo padaryti, nes tai, kas prieš dvejus metus tebuvo graži svajonė, šiandien yra neįkainuojama tikrovė”, baigė ALTo pirmininkas Saulius Kuprys.

ALTo inf.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Saulius Kuprys.

Z. Degučio nuotr.

ketvirtį padaugėjo 135 mln. Lt. Augantį pasitikėjimą nacionaline valiuta liudija tai, kad indėlių litais dalis balandžio 1 d. pasiekė 66.6 proc., t.y. aukščiausią lygmenį per 7 metus.

Geresni bankų veiklos rezultatai buvo pasiekti ne tiek pajamų didėjimo, kiek išlaidų mažėjimo dėka - išlaidos sumažėjo net 27 mln. Lt, arba 9.5 proc. Krintant palūkanų normoms, labiausiai sumažėjo palūkanų išlaidos (16 mln. Lt, arba 20.7 proc.), taip pat mažesnės buvo operacinės išlai-

dos (4 mln. Lt, arba 3.8 proc.) bei išlaidos specialiesiems atidėjimams (4 mln. Lt, arba 36 proc.).

Ataskaitinis ketvirtis, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, buvo sėkmingesnis daugumai šalies bankų. Kita vertus, didėjant konkurencijai bankiniame sektoriuje, bankų galimybes ir toliau gerinti bankų pelningumo rodiklius labai ribos tebesitęsiantis realiosios palūkanų maržos kritimas, kuris pirmąjį (Nukelta į 5 p.)

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

BANKŲ SISTEMA UŽDIRBO
(Atkelta iš 4 p.)

šių metų ketvirtį buvo ypač didelis - per pirmąjį šių metų ketvirtį sumažėjo 0.5 procentinio punkto ir sudarė 3.61 proc. Realiosios palūkanų maržos mažėjimo sąlygomis teigiamai galima vertinti tai, kad didėjant bankų turtui, palūkanas uždirba vis didesnė

turto dalis. 2003 m. pirmąjį ketvirtį visi šalies komerciniai bankai ir užsienio bankų skyriai, veikiantys Lietuvoje, vykdė visus nustatytus veiklos riziką ribojančius normatyvus.

Akcininkų nuosavybė per šių metų pirmąjį ketvirtį išaugo 57,4 mln. Lt, arba 3.3 proc. Tam didžiausios įtakos turėjo bankų uždirbtas 59,1 mln. Lt pelnas.

Tik nedidelę dalį (380 tūkst. Lt) pelno vienas bankas nutarė išmokėti dividendais.

Užsienio investuotojų valdoma Lietuvos bankų kapitalo dalis šiuo metu sudaro 88 proc. - jau metai iš esmės nebesikeičia. Tai visų pirma sietina su užbaigtu bankų privatizavimo procesu.

ELTA

EUROPOS DIENOJE - “TAIP”

Vašingtonas, gegužės 6 d. (LR ambasada JAV). Lietuvos ambasadoje Vašingtone vykusio Vytauto Kernagio koncerto metu Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas bei pats dainininkas pakvietė Amerikoje gyvenančius Lietuvos piliečius aktyviai dalyvauti referendume dėl Lietuvos narystės ES. Pasakykite Lietuvos narystei ES “Taip”, - paragino ambasadorius V.Ušackas. Europos dieniai pažymėti skirtame V. Kernagio koncerte ambasadoje dalyvavo daugiau nei 100 žmonių. V. Kernagis pažymėjo, kad jis jau suskubo atiduoti savo balsą už Lietuvos narystę ES. Koncertų metu daininkas pristatė savo dvigubą kompaktinę plokštelę “Teisingos dainos”, skirtą dainininko 50-mečiui ir kūrybinės veiklos 37-osioms metinėms.

Rolandas Kačinskas

YPATINGAS SVEČIAS - kovo 19 d. Dr. Algirdas Narinkevičius, Klaipėdos psichiatrijos ligoninės vyr. gydytojas ir dr. Gintautas Sabataitis, direktorius “Partnerystės Viltys” aplankė *Dirvą*. Dr. Narinkevičius supažindino su Klaipėdos psichiatrijos ligoninės istorija, jos nuveiktais darbais, dabartine veikla ir ateities planais. Dr. Narinkevičiaus viešnagė, išskvietimas bei dalyvavimas ir susipažinimas su psichiatrijos profesionalais Clevelande buvo dr. Sabataičio koordinuota. Vidury - A. Matulionis, “Vilties” draugijos pirmininkas ir “Dirvos” leidėjas.

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS (1988 - 1990 M.)

V

1989 m. Lietuvos mokslų akademijos institucijose lietuviai sudarė apie 82 proc. visų darbuotojų. Kovojanti Lietuva ir pasauliui bandė įrodyti, kad SSRS yra ne “darbo žmonių”, o **banditinė, grobuoniška valstybė. Ir nors partizanai pripažino, kad mažos valstybės likimas priklauso nuo didžiųjų valstybių sprendimų, bet nepasikliaudami jomis, kova stengėsi įrodyti savo siekius būti laisvais, Lietuvos išsivadavimo bylą paversti tarptautine byla. Partizanai visą laiką buvo pasirengę, kai tik susidarys sąlygos, perimti krašto valdymą į savo rankas. Tačiau okupantas buvo dar per daug galingas, o pasaulis per daug abejingas, kad tuomet būtų buvę galima išsivaduoti.**

Po Stalino mirties (1953 03 05) SSRS valdžiai pamažu pradėjus atsakyti smurtinio valdymo metodų, bandant bent formaliai laikytis įstatymų (ypač N. Chruščiovo reformų metais), atsirado ir vilties, kad gal bus galima pasiekti didesnės laisvės ir taikio būdu, sulietuvinant valdžią,

okupanto įnagi - LKP, reikalaujant, kad valdžia laikytųsi ir SSRS Konstitucijos, kurioje irgi buvo nemažai teiginių apie žmogaus ir “sovietinių respublikų” laisves ir teises. Tai ir bandė daryti taip vadinami **disidentai. Pradžią jiems davė Maskvos žydai, pradėję reikalauti, kad būtų jiems suteikta teisė laisvai išvažiuoti į “palaimintąją žemę” ir šalyje leista daugiau demokratinių laisvių. Tačiau nė vienas Rusijos disidentas, kad ir tokie, kaip A.Sacharovas, nėra nė karto pasmerkę SSRS dėl Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupacijos. Lietuvoje drašiai prieš okupaciją, už Nepriklausomos Lietuvos atkūrimą pasisakė 1978 m. pagrindyje išikūrusi Lietuvos Laivės Lyga, kiek vėliau - Laisvoji Lietuva. Kiti disidentiniai judėjimai dažniausiai apsiribodavo tik okupacinei valdžiai keliamais reikalavimais laikytis galiojančių jos pačios juridinių aktų, didesnių demokratinių teisių ir žmogaus laisvių, deklaruojamų tarptautinių susitarimų. Jeigu partizanai kovojo prieš okupantus ginklu ir spauda, tai disidentų pagrindi-**

niu ginklu buvo tik pogrindžio spauda. Bet jei partizanų spaudiniai būdavo išplatunami po Lietuvą iki 10 tūkst. egzempliorių tiražu, tai disidentų dažniausiai tik būdavo rašomosios mašinėlėmis perspausdinami po keliolika egzempliorių. Bet kai kurie buvo plačiai žinomi visame krašte tik dėl to, kad su jais supažindindavo užsienio lietuvių radijas. Pirmasis, pradėtas skelbti per radiją iš užsienio buvo nuo 1972 m. pradėtas leisti dabartinio arkivyskupo S.Tamkevičiaus pastangomis **“Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika”**, registravusi visas valdžios daromas skriaudas Bažnyčiai ir tikintiesiems. Tai, kad lietuvių pagrindininkų spauda pasiekdavo laisvuosius Vakarus, didelis nuopelnas buvo ir Maskvos disidentų. Iš viso, pavyzdžiui, 1976 m. Lietuvos pogrindyje leisti 8 pavadinimų periodiniai leidiniai, 1979 m. - 14. O iš viso nuo 1944 m. iki 1989 m. antisovietiniame pogrindyje buvo išleista apie 3,000 pavadinimų periodinių ir vienkartinį leidinių, turėjusių didelę reikšmę, kad ir jau-

Lietuvių partizanų leidinių titulinį puslapį faksimilės.

noji karta žinojo apie tai, kaip 1940 m. vasarą Lietuva tapo “sovietine”, dėl ko kovojo partizanai, kad melu ir smurtu remiasi sovietų valdžia ir pan. Tiesa, disidentinės spaudos poveikis okupacinei valdžiai nebuvo toks didelis, kaip atrodė - davė klausantis užsienio radijo laidų. Ir pirmiausia todėl, kad grėsmingi joje skelbiami pa-

reiškimai, memorandumai labai dažnai tebuvo tik ... pogrindžio žurnalistikos forma. Tad neatsitiktinai ir šiandieną nei buvusio KGB, LKP CK, nei jų vadaviečių archyvuose Maskvoje, neaptinkama tų raštų originalų L.Brežnevui ar kitiems SSRS ar LSSR “partijos ir vyriausybės” vadams.

(Bus daugiau)

ĮSIMINTINAS KONCERTAS

Broliai smuikininkas Dainius Puodžiukas ir pianistas Aidas Puodžiukas atliko programa 2003 m. gegužės 3 d. Ateitininkų šeimos šventės koncerto metu. Giedrės K. nuotraukos

Mergaičių trio po pirmo pasirodymo scenoje palydėta publikos ovacijomis. Iš kairės: trio vadovė Rita Kliorienė, Lina Beržinskaitė, Laura Rukšėnaitė ir Kristina Kliorytė.

Su dideliu entuziazmu Clevelando lietuviai priėmė jaunus muzikus, brolius smuikininką Dainių Puodžiuką ir pianistą Aidą Puodžiuką. Koncertas buvo gegužės m. 3 d. Jį rengė Ateities klubas. Koncerto programoje buvo atlikti Scarlatti, Beethoven, Chopin, Scriabin, Paganini ir Barkausko kūriniai.

Abu muzikai studijuoja Bostone. Smuikininkas Dainius įsigijo menininko diplomą, grojo mokslo baigimo iškilmėse ir gegužės 17 ir 20 dienomis debiutuos su garsiuoju Boston Pops orkestru.

Po koncerto Dievo Motinos parapijos kavinėje vaišino jaunus Lietuvos muzikus. Iš kairės: pianistas Aidas Puodžiukas, smuikininkas Dainius Puodžiukas, muzikologė Danutė Liaubienė, stovi “Ateities” klubo pirm. Nijolė Palubinskienė ir jos dukra menininkė Lina.

LIETUVOS SEIMO PIRMININKO SVEIKINIMAS

Vilnius, gegužės 6 d. (ELTA). Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas tvirtina, kad gegužės 7-oji, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena, ir artėjanti spaudos atgavimo 100-mečio sukaktis skatina visuomenę ne tik intensyviau domėtis praeities įvykių reikšme, bet ir lietuvių kalbos kultūros plėtojimu šiuolaikiniame pažangių technologijų pasaulyje. Pasak jo, ši diena taip pat skatina domėtis ir visuomenės paveldo įprasminimu valstybėje bei lietuvių laimėjimais pasaulyje.

Tai A. Paulauskas pažymi, sveikindamas su profesine švente spaudos darbuotojus. Kalbotyrininkams, leidėjams, operatoriams, redaktoriams, spaustuvininkams, žurnalistams Seimo vadovas linki kūrybingumo bei pagarbaus jausmo gimtajai kalbai ir žodžiui! Seimo Pirmininko, Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisijos pirm. A. Paulausko teigimu, ši diena atspindi unikalų mūsų tautos patyrimą, išsaugant kalbą, lietuvišką knygą ir Europai artimą lotyniškosios kultūros tradiciją. “Kultūrinis ir politinis sąjūdis nulėmė lietuvių tradicijų atgimimą, tautos savimonės brandumą ir galiausiai - valstybingumą”, pažymima sveikinime.

Apie A. Smetoną buvo pri-rašyta daugybė perdėtų pane-girikų ir daugybė jo reikšmę labai žeminančių iškraipymų. Gal tai jau savaime rodo jo, kaip politiko, dydį, nes ekono-miškai, kultūriškai, taigi ir po-litiškai diferencijuotoje visuo-menėje politikai negali būti lygiai visų mylimi, gerbiami ir vertinami. Tik vidutinybės yra vertinamos be didesnių perdėjimų į vieną ar kitą pusę. Dabarties sociologai aiškina, kad asmens asmenybiškumas priklauso nuo tos funkcijos (vaidmens), kokią susiranda ir susikuria asmuo gyvenime ir kaip ją atlieka.

A. Smetona priklauso tam politikų tipui, kurie savo funkciją susirado ir politinį patyrimą įgijo ne jau susikū-rusioje, susiformavusioje valstybėje ar partijoje, bet aktyviai dalyvaudamas lietuvy-bės judėjime ir valstybės kūri-me. Jo, kaip politiko, formavi-mąsi ir augimą galima paly-ginti su Jungtinių Amerikos Valstijų politikais, kurie savo veiklą pradėjo nuo judėjimo už Amerikos atsiskyrimą nuo Anglijos, o vėliau turėjo prak-tiškai sukurti pačią valstybę - JAV. Tokios politinės karjeros politikai yra Vašingtonas, Ha-miltonas, Džefersonas, Adam-sas... Jie politines idėjas, prin-cipus ėmė iš Vakarų Europos

“ŠALIS TA LIETUVA VADINAS...”

VII

(Apmąstymų ir samprotavimų santraukos)

Iš knygos “Domas Cesevičius”

politinių filosofų ir juos turėjo taikyti bei modifikuoti pagal vietoje esamas sąlygas ir situa-cijas. Tokių politikų pranašu-mas gal yra tas, kad jie būna “arčiau žemės”. Jie nebe tiek suka galvą dėl politinių doktri-nų, ideologijų ar principų, bet daugiausia savo veiklą kon-centruoja ties politikos priemo-nėmis, esamomis konkrečiomis sąlygomis bei galimybė-mis, ties realiais, nuolatiniais ir pastoviais daugumos gyvento-jų poreikiais bei siekimais, nuotaikomis.

Būdamas plataus klasikinio humanistinio, legistinio išsila-vinimo, A. Smetona buvo kla-sikas ir politikoje. Klasikas ta prasme, kad savo politikos lini-ją rėmė tuo, kas politikoje jau buvo tapę pavyzdinga, kas bu-vo tapę politine norma, kas bu-vo pasiteisinę, pasitvirtinę ir iš-silaikę per ilgus ir surizgusius politinės istorijos vingius. Jis buvo didelis skeptikas dėl “mo-derniųjų” eksperimentų politi-koje, ekonomikoje, kultūros gyvenime, o tuo labiau dėl uto-pinių, gyvenime dar neišmė-gintų ir gyvenimo dar nepa-tvirtintų doktrinų bei “naujų”

ideologijų. Taigi skeptikas jis buvo ir dėl visokių socializmo, komunizmo, fašizmo, korpo-ratyvizmo. Tie neva “moder-nūs” -izmai jam atrodė kaip la-bai senos, abstrakčiai išprotau-tos pastangos bei užmačios už-mesti natūraliam, gyvam įvai-rumais knibždančiam gyven-imui monoprincipinį-diktatūri-nį tvarkymą. Todėl didžiausias nesusipratimas yra manyti, o tuo labiau tvirtinti, kad jis bu-vęs fašistas - “baubas diktato-rius”. Toks jis nebuvo, toks jis ir negalėjo būti. Tai rodo jo vi-sa politinė veikla ir laikysena. Kokio monoprincipinio politi-nio aštruolio su užmačiomis į “baubus diktatorius” įvairių politinių srovių atstovai nebū-tų jo rinkę nei į Lietuvos Tary-bos pirmininkus, nei vėliau pirmuoju Lietuvos valstybės prezidentu. Dėl svarbiausių ir didžiausių lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės reikalų jis buvo labai aiškus ir princi-pingas, o politikos taktikoje buvo tikras tolerancijos, kom-promiso, sukalbamumo meis-tras. Jo politinėje taktikoje nebuvo kovingumo, tuščios ambicijos, diktato požymių.

Kantrus įvairių nuomonių iš-klausymas, tų įvairių nuomo-nių dalykiška analizė, suintere-suotumas ir sugebėjimas jas transportuoti į bendrą, aiškia, principinę išvadą buvo jo cha-rakteringiausia asmeninė savy-bė. Aiškinimas, įtikinėjimas gerai parinktais bei suformu-luotais argumentais, bet ne am-bicingas užsispyrimas ar mėgi-nimas diktuoti buvo jo pagrin-dinis metodas, kuriuo jam leng-vai ir ramiai pasisekdavo pa-siekti reikalingą bendrą, sutar-tinį sprendimą.

Be to, jis niekad nebuvo tik-ras partinis veikėjas. Net ir sa-vos partijos reikalai jam, atro-do, ne per daugiausia rūpėjo. Jis buvo perdėm įsigilinęs, įsi-gyvenęs ir įsirūpinęs į krašto bei valstybės reikalus ir todėl ir pačią savo partiją stengėsi laikyti valstybingumo, o ne partiškumo ribose. Į savo parti-jos nutarimus, pretenzijas ar pageidavimus jis toli gražu ne visada atsižvelgdavo.

Ir vis dėlto tas tikras valsty-bininkas, tas visokiausio lega-lumo ir pliuralistinio demokra-tizmo gynėjas priėmė jam pasiū-lytą valdžią iš perversmininkų, nors jie buvo nušalinę legalią vy-riausybę, sulaužę Konstituciją...

Situacijos alternatyva buvo tokia: jeigu A. Smetona nebūtų perėmęs valdžios iš perversmi-ninkų, tai ją su didžiausiu ape-

titu būtų perėmę krikščionys demokratai, kurie visą laiką ro-dė diktatūrinių palinkimų ir kurie buvo ypatingai įtūžę prieš bet kokią kairumą Lietu-voje, kai jie neteko valdžios. Įtūžusių ir suradikalėjusių krikščionių demokratų dikta-tūra būtų buvusi nepakenčia-mai reakcinga krašto gyvento-jų daugumai (tą parodė 1926 m. Seimo rinkimai) ir kraštuti-niškai netolerantiška laisvam kultūros ir švietimo vystymui-si. Be to, buvo tikimasi, kad iš perversmininkų perimta val-džia bus laikina, kol bus įvyk-dyti nauji Seimo rinkimai, ir taip bus išsisukta iš pervers-minės valdžios.

Bet vis dėlto perversmas daug kam sukėlė nustebimo ir susirūpinimo šoką. Iš pat ryto po perversmo nakties pas A. Smetoną atskubėjo persigan-dusi rašytoja Pleirytė-Puidienė (Vaidilutė) ir beveik ašaroda-ma stebėjosi: “Kaip mano ge-roji dvasia, mano lietuviškos politinės išminties idealas A. Smetona galėjo atsistoti šalia Lietuvos pabaisos - ekstrava-ganto perversmo vykdytojo P. Plechavičiaus? Kaip tai atsi-tiko, kas bus toliau?” Tokie susirūpinimai ir tokie klausi-mai buvo apėmę ne vien tik Pleirytę-Puidienę.

(Bus daugiau)

CLEVELAND, OH

JURGINĖS PADANGĖJE

Balandžio 27 d., sekmadienį, Clevelando Šv. Jurgio parapija užbaigė Velykų oktavą Mišiomis ir tradiciniu Atvelykiu. Po Mišių visi skubėjo salėn, kur jų laukė išpuoštas stalas su šventiniais patiekalais. Klebonas kun. Juozas Bacevičius su tos dienos Mišioms tarnavusiomis mergaitėmis atvyko pradėti šventę. Su juo kartu sukalbėjome “Tėve mūsų” maldą; jis pašlakstė ir pasmilkė valgius bei pakvietė visus vaišintis. Šventėje dalyvavo šiemet gimę kūdikiai, jauni tėvai, viduramžiai ir amžių nepalenkti seneliai. Visi pasivaišino ir praleido malonų laiką dalindamiesi išpūdžiais.

Tądien Jurginę aplankė Algis ir Amanda Mulioliai, kurie rinko aukas APPLE organizacijai - Lietuvos mokytojams padėti tobulintis.

Ger. Juškėnas

Amanda ir Algis Mulioliai sulaukė aukotojų A.P.P.L.E. organizacijai per šv. Jurgio parapijos (Cleveland, OH) Atvelykio vaišes.

CHICAGO, IL

• Čiurlionio galerijoje Čikagoje, Jaunimo centre, prasidės Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyriaus rengiama dailės paroda “Vanduo ir spalva. Tėviškės vaivorykštė”. Dalyvauja 18 dailininkų iš Kauno, Druskininkų ir Marijampolės. Parodos pradžia gegužės 16 d., 7:30 val. vak.

2003 m. KELIONĖS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847

Fax 718-423-3979

E-mail vyttours@earthlink.net

Web site www.vytistours.com

Atstovybė Čikagoje:

Rita Penčyliienė E-mail pencylar@comcast.net,
tel.: 708-923-0280

Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com

Prie Jurginės Atvelykio stalo.

G. Juškėno nuotraukos

“SKERSGATVIŲ ŠEŠĖLIAIS AŠ ATEISIU”

Los Angeles scenoj poetė Judita Vaičiūnaitė (1937-2001)

Rengėjai - Los Angeles Dramos Sambūris (pirm. Ema Dovydaitienė).

Atlikėjai - trečiosios lietuvių imigrantų gambiausi - kūrybingiausi jauni žmonės.

Žiūrovai - kaliforniečiai lietuviai per dvi dienas: balandžio 26 d. vakare ir bal. 27 d. 2003 m. dieną po sekmadienio pamaldų. Deja, žiūrovai negausūs ir susidarę įvairias nuomones apie šį neeilinį, įdomų, savotišką pastatymą.

Čia rašanti tų žiūrovų būry, kuriems patiko. Nors skaitymo - deklamavimo būdu vaidinimas buvo kiek monotoniškas, nors ne visi išgirdo tylesnius skaitovų žodžius, bet... Buvo visiems patiekta gerai paruošta programa, informuojanti ir scenos veikėjus ir apie Poetės gyvenimą.

Kodėl patiko? - Scenarijaus paruošėja Laisvūnė Laurinkienė (ji ir skaitovė) parinko suglaustos poetės bio-

grafijos svarbiausius momentus, išryškino ir poetės šeimos narius: tėvus, seserį Dalią, dėdę Petrą Vaičiūną... Antrasis skaitovas Amandas Ragauskas J. Vaičiūnaitės eilėraščių deklamacijomis, taikliais įtarpais, ryškino poetės gyvenimą, jos charakterį, jos grožio idealą.

Buvo gera ir choreografija (Barysienė) - uždegtomis žvakėmis, santūriais vaikščiojimais, pasisukimais, viršutinio drabužio keitimais laužant monotonią.

Skaitovai geri. Galėjai ne tik suprasti, o iš viso scenovaizdžio, įterptos smuiko muzikos ir dainos, iš skaitovų aprangos - iš viso vaizdo buvo juntama poetės J. Vaičiūnaitės kūrybos ir jos gyvenimo (neilgo) mistika.

Tai buvo meniškas pastatymas. Los Angeles Dramos Sambūrio suartėjimas su “trečios bangos” lietuvių jaunais talentais labai sveikintinas.

Jau ir režis. Algim. Žemaitaičio sėkmingame pastatyme “Ledi Makbet iš Akmenės” Indrėja Šulcaitė (irgi jauna) buvo “star”. Kiti pagalbininkai poetės atvaizdavime buvo: Margarita Vainatienė ir Gintaras Vainatis - muzikai, Sigitas Šniras - dailininkas, kostiumai - Aušros Maciulevičienės, garšas ir apšvietimas - inžin. Gintaro Laurinkaus.

Visi buvo geri meniški. Be to, ant salės sienų buvo ir dailininkų paveikslai iškabinti. Įdomūs!

Alė Rūta

Bronius Tamašauskas, valdovo rolėje, ir Oskaras - Nida Grigalavičiūtė dainuoja Verdi “Kaukių baliaus” operoje, kurią statė Lietuvių Opera Čikagoje balandžio 27 d. Jono Kuprio nuotr.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ISTORIJA

2003 m. vasarą pasirodys PLB Valdybos rengiama ir leidžiama knyga “PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, 1949 - 2003”, kurios

rankraštį baigė ruošti dr. Vitalija Ilgevičiūtė-Stravinskienė. Kviečiame lietuvių spaudos skaitytojus tapti šios knygos leidėjais. Knygoje parodytas PLB gyvenimas ir veikla nuo maždaug 1944 m. iki 2003 m. Arti 500 puslapių knygą su

nuotraukomis sudaro dvi dalys ir statistiniai duomenys. Čekių rašyti ir aukas siųsti: LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION, PO BOX 140796 GRAND RAPIDS MI 49514-0796. PLB inf.

LIETUVA IR PASAULIS

KOVA SU RASIZMU

Ryga, gegužės 8 d. (LETA-ELTA). Europos Sąjungos kovos su rasizmu ir nepakanta komisija paskelbė metinę ataskaitą, kurioje didžiausias pretenzijas reiškia Lietuvai, Latvijai, Ukrainai, Gruzijai ir Ukrainai, praneša LETA-ELTA.

Kaip informuoja “Deutsche Welle”, atsižvelgdama į būtinybę stiprinti kovą su rasizmo ir diskriminacijos apraiškomis, pastaraisiais metais komisija vykdė savo darbą principu “situacijos įvertinimas vienoje šalyje po kitos”. Ataskaitoje už 2002 metus pateikiami antrojo tokio darbo etapo rezultatai. Prieš tai buvo skelbiami žmogaus teisių įgyvendinimo analizės Italijoje, Airijoje ir Rumunijoje rezultatai, po to žmogaus teisių padėtis buvo kruopščiai įvertinta Suomijoje ir Maltoje.

Kiek vėliau Europos Tarybos stebėtojai pateikė detalią ataskaitą apie kovą su rasizmu Portugalijoje.

Tačiau naujausioje ataskaitoje komisija didžiausias pretenzijas reiškia Lietuvai, Latvijai, Estijai, Gruzijai ir Ukrainai. Komisija, pažymėdama neabejotiną teisinę pažangą šiose valstybėse, savo ataskaitoje apgailestauja, jog šiose valstybėse vis dar dominuoja atvirai nacionalistinio požiūrio į įvykius politiniame ir visuomeniniame gyvenime tendencijos. Tai ypač aktualu, kalbant apie neatsiejamas rusakalbių gyventojų, kurie sudaro didesnę tautinių mažumų šiose šalyse, procentą, teises, taip pat apie sunkią ir praktiškai beteisę pabėgėlių iš Čėčėnijos ir Afganistano, romų gyvenviečių gyventojų padėtį.

Europos kovos su rasizmu ir nepakanta komisija (ECRI) buvo suformuota per pirmąjį Europos Tarybos valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimą Vienoje 1993 metais. Vėliau kiekvienas naujas Europos Tarybos valstybių narių viršūnių susitikimas patvirtindavo potvarkius, kuriais buvo siekiama gerinti komisijos darbą ir didinti jos autoritetą. Šiuo metu komisiją sudaro 44 nariai. Tarp pagrindinių komisijos užduočių yra kova prieš rasizmą, ksenofobiją, antisemitizmą, bet kokias rasinio ir nacionalinio nepakantumo apraiškas.

Ataskaitoje apie komisijos darbą 2002 metais pažymima, jog kova prieš visus diskriminacijos ir rasizmo atvejus “yra tik iš dalies patenkinama”. “Deja, 2002 metais antisemitizmo apraiškų padaugėjo, taip pat stipriai padaugėjo prievartos nacionaliniu pagrindu aktų”, - teigiama ataskaitoje.

Baigiamojoje dokumento dalyje pabrėžiama, jog iki visuotinio žmogaus teisių Europoje vykdymo dar labai toli.

LIETUVOS SEIMO NARIAI ŽADA DIRBTI

Lietuvos Seimo stebėtojų Europos Parlamente delegacija, kurią sudaro 13 parlamentarų iš įvairių Seimo frakcijų, jau įsijungė į Europarlamento darbą.

“Delegacija pasiryžusi aktyviai dirbti, o ne viešėti Europos Parlamente, duoti naudą Lietuvai ir deramai atstovauti jos interesams”, - sakė delegacijos vadovė socialdemokratė Birutė Vėsaitė. Parlamentarė neslėpė, kad prieš išitraukiant į Europarlamento veiklą, kamuoja jaudulys, tarsi studentą prieš egzaminą.

“Pionieriais, kelio tiesėjais”, perduosiančiais estafetę tautos išrinktiems atstovams Europos Parlamente, taip pavadino stebėtojų delegaciją per palydas Seimo vicepirmininkas ir Europos reikalų komiteto pirmininkas Vytenis Andriukaitis.

Lietuvos Seimo stebėtojų delegacija Europos Parlamente dirbs lygiai metus. 2004 metais Lietuvai tapus visateise ES nare, stebėtojus pakeis 13 Lietuvos piliečių rinktų Europos Parlamento narių. Europarlamento rinkimai numatomi 2004 metų birželio mėnesį.

Europarlamente yra apie 600 narių. Kaip stebėtojai į jo darbą dabar įsilieja 182 atstovai iš 10 valstybių, balandžio 16 d. Atėnuose pasirašiusių stojimo į ES sutartis.

Pasak V. Andriukaičio, stebėtojai dalyvaus ir balsuos Europos Parlamento komitetų posėdžiuose, šios teisės jie neturės tik plenariniuose posėdžiuose. Tačiau, pasak V. Andriukaičio, Europarlamento plenariniuose posėdžiuose labai reti balsavimai, nes tai sutarimo principu sprendimus priimanantis Parlamentas.

Lietuvos Seimo stebėtojų delegacijos nariai taip pat aktyviai įsijungs į Europos Parlamento politinių frakcijų darbą. Seimo stebėtojų delegacijoje, be jos pirmininkės B. Vėsaitės, taip pat dirbs socialdemokratai Mindaugas Bastys, Kęstutis Krikščiūnas, Artūras Plokšto, Antanas Valys, Jungtinės ir liberalų frakcijos atstovai Arminas Lydeka ir Egidijus Vareikis. Abu šios frakcijos nariai ir delegacijos pirmininkės pavaduotojai. Stebėtojų delegacijoje taip pat dirbs socialliberalai Vytautas Kvietkauskas ir Kęstutis Kuzmickas, konservatorius Vytautas Landsbergis, liberalas demokratas Eugenijus Maldeikis, krikščionis demokratas Kazys Bobelis, Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijos narys Gintaras Didžiokas.

LGITIC inf.

Lietuvių Fondo tarybos pirm. dr. Antanas Razma Fondo narių suvažiavime gegužės 3 d. dėkojo inž. Eugenijui Bartkui už Fondo reikalų tvarkymą Kaune ryšium su Čiurlionio galerijos atnaujinimu, kurio darbams Fondas skyrė daugiau nei milijoną dolerių.
Z. Degučio nuotr.

BALTIJOS VALSTYBĖS NEKETINA ATISISAKYTI ŠAUKTINIŲ KARIUOMENĖS

Vilnius, gegužės 8 d. (ELTA). Šešios Baltijos valstybės ateityje nori mažinti šauktinių skaičių, tačiau nė viena neketina pereiti vien prie profesionalios kariuomenės.

Kaip pažymėta Kopenhagoje vykusiame Baltijos šalių ir Vokietijos, Lenkijos bei Danijos gynybos ministrų susitikime, kuriame dalyvavo krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, šauktiniai padeda išlaikyti glaudesnę kariuomenės ryšį su visuomene, valstybės biudžetui pigiau atsieina išlaikyti ginkluotąsias pajėgas.

Kalbėdamas susitikime ministras L. Linkevičius pabrėžė transatlantinių ryšių svarbą tarptautiniam saugumo procesui.

Pranešime, kuris buvo skirtas NATO ir Europos Sąjungos bendradarbiavimo perspektyvoms, L. Linkevičius akcentavo, kad NATO ir ES turi išlikti pagrindinėmis saugumą garantuojančiomis institucijomis. Ministro nuomone, kuriami nauji kariniai pajėgumai turėtų papildyti esamas struktūras ir nedubliuoti funkcijų.

Kopenhagoje vykusiame tradiciniame susitikime “trys

plius trys” pirmą kartą Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrai buvo pakviesti dalyvauti visoje oficialaus susitikimo programoje.

Pasak ministerijos pranešimo, šešių valstybių gynybos ministrai aptarė bendro Lenkijos, Vokietijos ir Danijos daugianacionalinio Šiaurės Rytų korpuso ateitį. Nutarta jį pavadinti Baltijos korpusu. Kai Lietuva, Latvija ir Estija taps visateisėmis NATO narėmis, šių šalių kariniai padaliniai bus įtraukti į korpuso sudėtį. Šiuo metu jame tarnauja po vieną ryšio karininką.

PROTESTAS

Vilnius, 2003 04 29

Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos Prezidentui **Rolandui Paksui**
Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkui **Artūrai Paulauskui**
Rusijos Federacijos Užsienio reikalų ministerijos konsuliniam skyriui
Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministrui **Antanui Valioniui**
Europos Sąjungos plėtros komisarui **Gunter Venheugen**

2003 m. balandžio 24 d. Vilniaus turizmo agentūra “Titano vartai” surengė dvidešimt šešių Lietuvos aukštesniųjų Žemės ūkio mokyklų dėstytojų išvyką į Karaliaučiaus (Kaliningrado sritį) kraštą. Buvo numatyta aplankyti lietuvių raštijos kūrėjų memorialines vietas, susitikti su lietuvių bendruomenės atstovais Karaliaučiuje. Išvykos vadovu buvo pakviestas žymus Mažosios Lietuvos istorikas, mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto mokslinis redaktorius, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos vicepirmininkas, istorijos mokslų daktaras Algirdas Matulevičius. Deja, atvykus į Černyševskoje (Eitkūnų) pasienio postą, išvykos vadovas, daug kartų buvęs Karaliaučiaus srityje ir nė karto nepažeidęs Rusijos įstatymų reikalavimų mokslininkas A. Matulevičius buvo išlaipintas iš autobuso rusų pasieniečių. Keturias valandas išlaikytas poste kariškių ir migracijos tarnybos ištardytas ir iškirstas A. Matulevičius be jokių paaiškinimų buvo palydėtas atgal į Lietuvos Respublikos teritoriją. Dėl šio incidento pedagogų ekskursijai teko tęsti kelionę be kompetentingo vadovo, o turizmo agentūra patyrė finansinių ir moralinių nuostolių.

Minėtas atvejis nėra pirmas, kai sulaikomi Mažosios Lietuvos istorikai. 2003 m. sausio pradžioje taip buvo pasielgta su šio krašto žinovu R. Matuliu. Maža to, rusų pasieniečiai pasityčiojo iš R. Matulio Lietuvos Respublikos paso, sugadindami jį. Mes reiškiamo pasipiktinimą tokiais incidentais. Rusijos respublikos pareigūnai savo poelgiu parodė, kad Rusija nesilaiko 1991 m. sutarties tarp Rusijos Federacijos ir Lietuvos Respublikos dėl Tarpvaltstybinių santykių pagrindų, kurioje išipareigojama juos kurti draugystės, geros kaimynystės, lygiateisiškumo ir abipusės naudos principais. Ribodama Lietuvos Respublikos piliečių galimybes lankyti pirmųjų lietuviškų knygų autorių ir baltų etnokultūros tyrėjų memorialines vietas, kelia pavojų ne tik Lietuvos turizmo verslo įmonėms, norinčioms plėtoti turizmą Karaliaučiaus srityje, bet ir į ją savarankiškai vykstantiems.

Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas **Vytautas Šilas**,
Lietuvos mokslininkų draugijos pirmininkas dr. **Vygantas Gontis**,
Mažosios Lietuvos enciklopedijos vyr. redaktorius akademikas dr. **Zigmas Zinkevičius**.
Lietuvos turizmo asociacijos prezidentas **Jonas Ignatonis**

Ponia Aleksandra Sagienė (centre ant scenos) apsupta šokėjais ir priekyje su dabartiniais ir buvusiais rėmėjais bei buvusiais šokėjais.
A.V. Matulionio nuotr.

GRAŽI ŠVENTĖ

Lietuvių sceninio liaudies šokio ansamblio “Grandinėlė” auksinės (50 metų) sukakties puota/koncertas įvyko 2003. 04.26., šeštadienį, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje, Cleveland, Ohio. Ji žavėjo ne tik garbės svečius ir rėmėjus, bet taip pat ir kelias kartas dabartinių ir buvusių šokėjų bei jų mokytojų. Prieš iškilmėms prasidedant ir per pačias iškilmes susirinkusieji buvo vaišinami jau kiekvienos šventės tradicija tapusiais užkandžiais. Gražiai išpuoštoje salėje, 300 susirinkusiųjų savo vietas rado pagal dailias korteles. Prisiminimui kiekvienas svečias gavo 96 puslapių šventės programą su proklamacijomis, sveikinimais, linkėjimais ir “Grandinėlės” veiklos aprašymu su gausiomis fotografijomis, nuo jos išikūrimo iki šių dienų. Ant kiekvieno (suaugusiųjų) stalo buvo šampano ir vyno, kuris svečius greit “išjudino”.

Iškilmės prasidėjo 6:18 v.v. vyresniųjų grupės šokėjui Kęstučiui Civinskiui pageidaujant susirinkusiųjų dėmesio. Tai nebuvo visai lengvas uždavinys. Pačiam atidarymui vadovavo Rima Žiedonytė ir Vida Žiedonytė-Sasnauskienė. Jos pristatė garbės svečius ar jų atstovus, o po to Lietuvos Respublikos garbės Konsulė Ingrida Bublienė perskaitė prezidento Rolando Pakso sveikinimus, kuriuos sekė kun. Gedimino Kijausko, Dievo Motinos parapijos klebono, perskaitytas Popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimas ir palaiminimas.

Eilutė su gėlėmis ir sveikinimais “Grandinėlės” šventėje.

A.V. Matulionio nuotr.

Koncertinė vakaro dalis prasidėjo 6:25 v.v. “Grandinėlės” vyresniųjų grupės, vadovaujamos Eglės Giedraitytės-Laniauskienės, šokių kurį sekė Rimos Žiedonytės, Vidos Žiedonytės-Sasnauskienės ir Briget Biliūnienės vadovaujami “Grandinėlės” šokėjai. Abi šokėjų grupės lydėjo dešimties asmenų orkestras, vadovaujamas Rimo Biliūno. Neskaitant pertraukos, šokių programa truko 48 minutes. Programai ir ovacijoms pasibaigus, Aleksandra Sagienė buvo pakviesta į sceną. Jai sėdint puošnioje kėdėje, visi buvę “Grandinėlės” šokėjai buvo paprašyti į sceną. Sveikindami ir dėkodami A. Sagienei, kiekvienas įteikė jai po gėlę, išreiškiančią jų pagarbą. Po to, giliai dėkingi ir pagarbūs visi buvę ir dabartiniai rėmėjai bei “Grandinėlės” muzikantai buvo pakviesti prie scenos bendroms nuotraukoms.

Pietų metu svečius linkmino ant scenos susėdęs styginių orkestras, suteikęs puotai iškilmingumo. Pasibaigus pietums, (stalų aptarnavimas kiek užsidelsė dėl ankšto stalų sustatymo) ant dviejų salės sienų vaizdajuostėje buvo rodomi koncertai ir įvykiai iš “Grandinėlės” praeities, daugeliui susirinkusiųjų su nuostaba atpažįstant senus vaizdus ir asmenis. Ši dalis truko 18 minučių. Ji buvo gražiai užbaigta Liudo ir Aleksandros Sagių nuotrauka ir žodžių “Pabaiga”. Ši dalis puikiai iš-

ryškino “Grandinėlės” spindinčios praeities pasiekimus, jų drausmę ir choreografijos išradingumą vadovaujant jos įkūrėjams Liudui ir Aleksandrai Sagiams. Tai buvo įkvėpimas “Grandinėlės” ateičiai, jos mokytojams ir šokėjams siekiantiems ir toliau dirbti toje dvasioje. Toks ryžtas nusipelno mūsų padėkos ir paramos. Vakaro linksmybės tęsėsi dar ilgai besidalinant atminimais.

LIETUVIŲ OPEROS PREMJERA “KAUKIŲ BALIUS”

Lietuvių Operos kolektyvas yra vienintelis iš etninių grupių Amerikoje, kuris pastoviai, kiekvienais metais, rengia operos premjeras ir dar ne originalo, bet - lietuvių kalba. Ir tą darbą jau dirba ne vieną dešimtmetį - 47-ri metai tęsiasi šis dėmesio vertas reiškinys. Atrodo, kad operos vadovybė tvirtai yra nusistačiusi atšvęsti bent 50-ją sukaktį, kuris jau ne už kalnų.

2003 m. balandžio 27 d. įvyko nauja premjera - G. Verdi 3 veiksmų opera “Kaukių balius”, kuri paskutiniaisiais metais yra viena iš labiausiai statomų operų pasaulyje. Ji turėjo premjeras ne tik Lietuvoje, bet ir Rygoje, Niujorko “Metropolitan”, Čikagos “Lyric” bei kitose žymiose pasaulio operose. Beje, pirmą kartą dienos šviesą ji išvydo Romoje 1859-siais, o Lietuvoje ji pirmo pastatymo susilaukė 1926 m.

Ir LO kolektyvas ją jau kartą buvo Čikagoje pastatęs. Tai įvyko prieš 29 metus, kai Marijos aukšt. Mokyklos salėje buvo duoti trys spektakliai. Tačiau tuomet solistų sąstatas buvo kitoks (išskyrus Julijų Savrimą). Pagrindinėse rolėse dabar pasirodo profesionalai solistai iš Lietuvos, kurie dabartinėms premjeroms duoda profesionališkumo atspalvį. Taip pat ir režisierius jau vienuoliką kartą atvyksta iš Vilniaus operos ir baleto teatro - tai Eligijus Domarkas, jau spėjęs čikagiečių tarpe gerokai įsitvirtinti ir šį kolektyvą pamilti.

Šių metų solistų tarpe išgirdome gerai žinomus atlikėjus: Valeriją Balsytę, Bronių Tamašauską, Dainių Stumbrą, Ligitą Račkauskaitę-Čiurinskienę, Vytautą Bakulą, Liudą Norvaišą, o taip pat ir Čikagoje jau spėjusią apsigyventi solistę Nidą Grigalavičiūtę. Prie jų prisidėjo ir vietiniai choro solistai - jau minėtas J. Savrimas, Vaclovas Momkus ir Gintaras Juknys.

Operos dirigentu ir meno vadovu buvo Alvydas Vasaitis, kuris beje, “Kaukių baliaus” vieną spektaklį dirigavo 1974-siais, kai

Burtininkės scena iš Verdi operos “Kaukių balius”. Kairėje - Valerija Balsytė Amelijos vaidmenyje ir Ligita Čiurinskienė būrėjos Ulrikos rolėje.
J. Kuprio nuotr.

pirmą kartą ši opera čia buvo statoma. Prie operos choro paruošimo daug prisidėjo naujoji ateivė iš Lietuvos Gitana Snapkauskaitė-Variakojienė, senbuvis Manigirdas Motekaitis. Minėtini yra ir scenos bei apšvietimo vadovai - Thomas Rusnak ir Laima Šulaitytė-Day, pirmasis šį darbą dirba jau 20 metų, kai LO pastatymai iš Marijos aukšt. Mokyklos persikėlė į Morton East vid. mokyklos auditoriją Cicero, IL.

Į “Kaukių baliaus” premjerą susirinko maždaug 1,600 žiūrovų, kurie savo gausiais plojimais parodė, jog veikalas jiems patiko. Svečių tarpe buvo ir Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, kuris gyrė operos kolektyvą. Daugumui žiūrovų labiausiai į širdis krito soprano V. Balsytės ir baritono D. Stumbro dainavimas, nors ir kiti irgi atidavė puikią duoklę spektaklio visumon. Daug gerų žodžių nusipelno iš operos choristų, kuriuos režisierius yra linkęs vadinti choro artistais (nes jie ne tik dainuoja, bet operoje ir vaidina). Jų pastangos ir darbas, kuris tęsiasi maždaug 8 mėnesius metuose, yra tikrai sveikintinas.

Kaip teigė LO kolektyvo valdybos pirmininkas V. Momkus, premjeros biudžetas siekė apie 100 tūkst., iš kurių apie pusę nuėjo iš profesionalų muzikantų sudarytam simfoniniam orkestrui (jo tarpe buvo ir viena lietuvaitė Linda Veleckis). Tokią gausią pinigų sumą negalėjo padengti už bilietus surenkamos lėšos. Jos turėjo ateiti iš kitų šaltinių: 10 tūkst. dolerių paskyrė Lietuvių Fondas, 2 tūkstančius aukojo Ofelija Vainienė, o po tūkstantinę - dr. Jonas Adomavičius, Gražina ir James Lautaud, Kurtas Vėlius bei asmuo, kuris nenorėjo skelbti pavardės. Su mažesnėmis aukomis prisidėjo šimtai kitų mūsų tautiečių, be kurių operos pastatymai negalėtų įvykti.

Kitų metų pavasarį turėtų būti apvainikuotas jau 48-sis LO kolektyvo sezonas. Nežiūrint ties kuria opera bus apsistota, kolektyvas yra pasiruošęs ištesėti bent iki pusšimčio metų. O mums visiems nieko kito nelieka, kaip prie šio užsimojimo prisidėti savo vienokia ar kitokia talka, norint, kad šis didelis lietuvių kultūros židinyš neišblėstų.

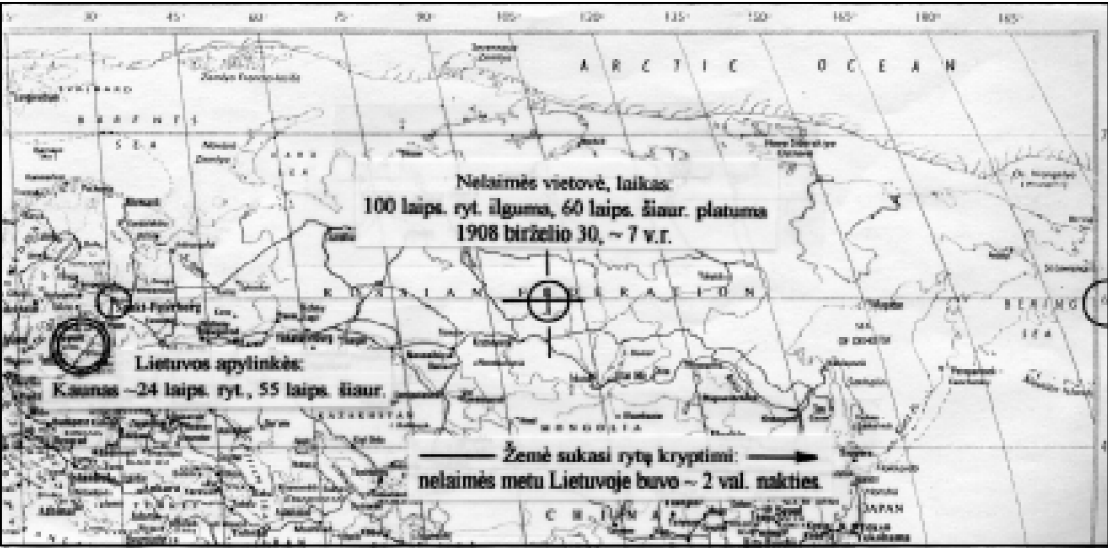
Edvardas Šulaitis

LIETUVAI - KAS BŪTŲ BUVĘ, JEI...

Antanas Dundzila

Susidūrus su pasaulinio masto įvykiais, dažnai pagalvojame apie Lietuvą. Iš tokio svarstymo kyla minčių srautas, kurį vadintume “Kas būtų, jei Lietuvai ar lietuviams (ne kokiame kitam kraštui ar vietovei) panašiai būtų atsitikę”? Tiesa, nereikia nė pasaulinio masto įvykių, nes pvz., žmonės bei kraštus sukrečia ir baisūs lokalizuoti gamtos reiškiniai - žemės drebėjimai, didelės audros, potvyniai. Mažai kas kalba bei rašo apie kai kuriose Afrikos vietovėse net ir dabar siaučiantį badą ir t.t. Pasitaiko ir epidemijų.

trenkus. Statistiškai žiūrint, tokiai katastrofai galimybė yra labai, labai mažytė, tačiau atskiriems atvejams juk statistika negalioja... Mažyčiai, mikroskopiniai meteorai čia nepavojingi, kiekvieną giedrą naktį tokiomis krintančiomis žvaigždėmis galima grožėtis. Tačiau keliolikos sieksnių skersmens iš erdvių mus “aplankęs” geležies ar uolos gabalas žemėje prilygtų atominių bombų naikinantiems padariniams. Dar didesnis - mylios ar kilometro - objektas paliktų tikrai bauginančias pasekmes visai planetai. Tik

Žvelkime į žemėlapi ir įsidėmėkime, kad Kaunas yra apytikriai 55 laips. šiaurės platumoje ir 24 laips. rytų ilgumoje. Tai reiškia, kad Kauną ir Tunguskos epicentrą skyrė tik 100-24=76 geodeziniai laipsniai rytų - vakarų kryptimi. Žemės rutulys per parą apsisuka vieną kartą: tai reiškia per valandą žemė rytų linkme pasisuka 15 laipsnių. 76 laipsniai laiko masteliu kaip tik ir yra lygūs 5 valandoms.

Geopolitinių Lietuvą liečiančių įvykių plotmėje, prisimenu, Bronys Raila prieš kelis dešimtmečius įdomiai svarstė klausimą, kas būtų nutikę Lietuvai, jei ji būtų nepatenkinus Vokietijos reikalavimo 1939 m. Klaipėdos kraštą atiduoti Vokietijai. Vokietija tuomet būtų Lietuvą okupavusi, 1940 m. Sovietų Sąjunga Lietuvon nebūtų “draugiškai” įžygiavusi ir t.t. ir t.t. Pokario metais tuomet Lietuvos padėtis būtų buvusi irgi kitokia, greičiau panaši į Lenkijos, Čekoslovakijos ir kitus sovietų satelitinius kraštus. Gal būtų netekę pergyventi tų baisių, masinių trėmimų Sibiran ar rusinimo, nors, nežinia, kaip 1939-1945 m. bėgyje, iki karo pabaigos, Trečiasis Reichas būtų lietuvius traktavęs... Šiam Railos provokuojančiam išvedžiojimui svarbus faktas glūdi tame, kad Raila istorijos pradžioje padarė tik vieną, vienintelį pakeitimą, t.y. Vokietijos 1939 m. reikalavimo atmetimą. Viskas kitas jau logiškai riedėjo toliau.

XxxxxX

Šiais laikais, kai pro žemės planetą praskrieja koks “dangaus kūnas”, spaudoje pasipila rašiniai apie galimą katastrofą, didesniai meteorui ar kas ir “paklydusiai” kometai, į mus

prisiminkime mokslininkų 1994 m. stebėtą kosminę dramą, kai Shoemaker-Levy kometą, suskilusi į keliolika gabalų dideliu greičiu įskrido į Jupiterį ir kolosaliai sujaukė Jupiterio atmosferą.

Palikti pėdsakai liudija, kad kometos bei meteorai yra aplankę ir mūsų planetą. Arizonos dykumoje visus turistus stebina didžiulis, meteorito išraustas krateris. Mus tačiau domina ir su Lietuvos “kas būtų, jei...” likimu šiek tiek riša Sibiro taigose, Tunguskos apylinkėje įvykęs kosminio pobūdžio susidūrimas, kurio priežastis dar ir dabar tiksliai nenustatyta. Ši katastrofa įvyko 1908 birželio 30 d. rytą, į šiaurės vakarus nuo Baikalo ežero, geodezinėmis koordinatėmis matuojant - maždaug 60 laipsnių šiaurės platumoje ir 100 laips. rytų ilgumoje. Galvojama, kad kelių mylių aukštyje, žemės atmosferoje nuo karščio sprogo atklydusi kometą. Visiškai sunaikintos taigos plotai buvo didžiuliai, siekė 1,200 kv. mylių, o mažesni padariniai - daug, daug toliau. Seka esminis “kas būtų, jei...” šio rašinio teigimas: jei į Tunguską trenkęs dangaus kūnas būtų atskridęs apytikriai tik 5 valandom vėliau, jis 1908 m. būtų sunai-

MIRĖ LIETUVOS EVANGELIKŲ LIUTERONŲ VYSKUPAS

Balandžio 25 dieną Tauragėje, eidamas 55-uosius metus, netikėtai mirė Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios Konsistorijos pirmininkas vyskupas **Jonas Viktoras Kalvanas**.

Jis gimė 1948 m. rugpjūčio 2 d. Tauragės evangelikų liuteronų Martyno Mažvydo bažnyčios kunigo Jono Viktoro Kalvano ir Martos Račkauskaitės-Kalvanienės šeimoje. 1966 m. baigė Tauragės 2-ąją vidurinę mokyklą, 1974 m. - Kauno medicinos institutą. Dirbo gydytoju neurologu ir psichiatru Omsko klinikinėje ligoninėje, o vėliau - Šilalės centrinėje ligoninėje gydytoju psichoneurologu.

1984 m. įstojo į Rygos evangelikų liuteronų dvasinę seminariją. 1984 m. Konsistorijos nutarimu buvo ordinuotas kunigu diakonu tarnauti Tauragės parapijoje. Ilgą laiką aptarnavo ir Lauksargių, Sartininkų, Batakių, Skaudvilės parapijas. 1990 metais Tauragėje ordinojamas visateisiu kunigu ir vyskupo pagalbininku.

kinės toje pačioje geodezinėje platumoje esantį Petrapilį, o katastrofos ribos galėjo siekti ir Lietuvą! Kosmo erdvėse, kur atstumai matuojami milijonais šviesmečių o laikas bilijonais ar daugiau metų, ką gali reikšti 5 valandos? Ar čia lietuviams nenusišypsojo laimė, kad ta katastrofa įvyko penkių valandų žemės sukimosi atstume nuo Lietuvos?

Kokios būtų galėję būti šio įvykio pasekmės? - Būtų sunaikinti Baltijos rytinio pajūrio kraštai, turbūt nieko nebūtų likę iš tuometinės Rusijos sostinės Petrapilyje su carais, Europos politinis žemėlapis būtų irgi pakitęs visai kitaip. Ar Būtų iš vis įvykęs I-mas pasau-

linis karas? Smarkiau paliesta Lietuvos teritorija būtų netekusi labai daug gyventojų, gal didelės dalies inteligentijos. Gi jei kometa būtų trenkusi į Baltijos jūrą, pasekmės būtų buvę dar baisesnės pvz., visoms Baltijos pakrantėse išsi-stačiusioms sostinėms.

Panašiai kaip anuomet Raila su Klaipėdos atplėšimo epizodu, Tunguskos katastrofoje mes čia įvedėme irgi tik vieną, vienintelį įvykio pakeitimėlį - kad mūsų planetai ta 1908 m. kosminė nelaimė įvyko penkiomis valandomis vėliau. Visa kita seka iš to.

Kad tai neįvyko, turbūt, jau buvo mums skirta dalia.

CLEVELANDO LIETUVIŲ AUKOS 2003 m. VASARIO 16-sios PROGA

200 dol. Č.I. Šatkai.

150 dol. J.R. Ardžiai.

100 dol. K.D. Paškoniai.

75 dol. F. Klimaitis.

60 dol. G.V. Bučmiai, A.B. Pautieniai.

50 dol. V.L. Apaniai, A. Balašaitienė, B. Čyvienė, J. Gudėnas, P.J. Klioriai, M. Mikonienė, V.A. Miškiniai, Z.S. Obeleniai, P.A. Razgaičiai, D. Staniškis, H.S. Stasai, I. Sušinskienė, Dr.J.T. Šontai, V.T. Urbaičiai.

45 dol. J.S. Kazlauskai, K.M. Marcinkevičiai.

40 dol. A. Giedraitienė, H.M. Macijauskai, R.R. Minkūnai, Dr.E.R. Šilgaliai, D. Vodopalienė.

35 dol. V.V. Gruzdziai, G. Karsokienė.

30 dol. S.E. Alšėnai, E. Čigienė, I. Laurinaitienė ir Saikus, N.N., V.Z. Plodžinskai, E. Steponienė, J. Stuogienė.

25 dol. M.G. Aukštuoliai, A.E. Aželiai, V. Barzdukas, P.N. Bieliniai, Z. Dučmanas, S.J. Ignatavičiai, A. Lūža, A. Martinėnas, D. Mikoliūnienė, A. Petrauskis, O. Ralie-

nė, O. Skardienė, V.O. Šilėnai, F. Titas, P. Titas, V.V. Žiedoniai.

20 dol. D. Armonienė, J. Balbatas, L. Balčiūnaitė, O. Banionienė, H.J. Belzinskai, J. Biliūnas, E.A. Bliumentaliai, R. Bridžius, V.N. Čečiai, S. Idzelienė, V.J. Januškaiai, I. Juodišienė, N. Kaminskienė, B. Karklius, L. Kaunienė, A. Kižys, S. Knis-tautienė, D.R. Nasvyčiai, M. Puškorienė, V.E. Račkauskai, J. Rastenis, V. Tamulis, Dr. L.Ž. Vaitkai, E.G. Varneliai, D. Waterwash, R.A. Zorskai, K. Žemaitis, O. Žygienė.

16 dol. G. Dr. N. Juškėnai.

15 dol. V.A. Bakūnai, K. Bruožis, S. Keženienė.

10 dol. V. Balas, U. Gaižutienė, Hudgins, A. Liutkus, B. Mainelienė, H. Malskienė, V. Matulionis, J. Minkūnienė, J. Narušas, N. Palubinskienė, A. Penkauskas, V. Spirikaitienė, V.B. Taraškai.

7 dol. S. Sankalaitė.

5 dol. E. August, A.T. Kalvaičiai, A. Raulinaitienė.

Suaukotos sekančios sumos:

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENEI — 2,196.00 dol.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI — 892.00 dol.

Viso aukų gauta 3,088.00 dol.

Dėkojame visiems aukotojams.
AT Skyriaus ir LB Apylinkės Valdybos

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 18 d. JAV LB Clevelando Apylinkės metinis susirinkimas, sekmadienį, 11:30 v.r., Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje.

GEGUŽĖS 26 d. 8:30v.r. - Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 15 d., sekmadienį, 3:00 val. p.p. **Tragiškojo birželio** (1941) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukentėjusius latvius, lietuvius ir estus Dievo Motinos parapijoje. Rengia *Clevelando Baltiečių Komitetas*.

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio **“Dainava”** koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

May apple (*Podophyllum peltatum*) - gegužės mėn. Laukinė gėlė. Prinokęs vaisius tinka valgyti, bet šaknys, lapai ir sėklos yra nuodingos. G. Juškėno nuotr.

PRENUMERUOKITE *DIRVA*

METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLASĖ - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00

LAIŠKAS REDAKCIJAI

LIETUVOS GYVENIMO “MARGUMYNAI”

Užsienio lietuviai domisi Lietuvos gyvenimu, jo įvairumais, pasikeitimais valdžios veikla, spauda ir gyventojų pasisakymais.

Savo laiku kaip “mana iš dangaus” krito apdovanojimo medaliai lietuviams. Kartais jų buvo net perdaug. Tuos medalius gavo: tikrai verti, mažai verti, daug nusipelnę, mažai nusipelnę, įvairaus lietuviškumo srityse. O į apdovanotojų tarpą pateko net ir nežinia už ką nusipelnę.

Gėrimės kartais ir stebimės, kada skaitome Lietuvos laikraščiuose surengtus nusipelnusių tautiečių minėjimus. Lietuvos žmonės giliai sukrėtė Mokslų akademijoje, š.m. sausio 25 d. surengtas oficialus minėjimas vienam iš aršiausių lietuvių tautos genocido organizatorių raudonųjų okupantų budeliui Antanui Sniečkui. Įdomiausia, kad Lietuvos Mokslų akademijoje Sniečkaus pagerbime dalyvavo Seimo narys Julius Veselka, LSDP narys užsienio reikalų viceministras Justas Vincas Paleckis ir kiti.

Prezidento Rolando Pakso vadovaujama Pilietybės komisija, išimties tvarka, jau trečią kartą, suteikė Lietuvos pilietybę rusui Jurijui Borisovui. Prieš dešimtmetį tas Borisovas pirmą kartą gavo Lietuvos pilietybę. Vėliau turėjo savo verslą Rusijoje, tada atsisakė Lietuvos pilietybės. Dabar savo biznį perkėlė į Lietuvą ir jam vėl buvo suteikta Lietuvos pilietybė.

Klausimas: Ar jau paskutinį kartą?

Vytautas Šeštokas

LIETUVIŲ KILMĖS AMERIKIEČIO APDOVANOJIMAS ATŽYMĖTAS JAV SPAUDOJE

Šalia JAV sostinės Vašingtono, Crofton miestelyje gyvenantis lietuvių kilmės amerikietis mokslininkas Robert Davis, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties proga, už savo nuopelnus susilaukė valstybinio apdovanojimo.

Šis mokslo vyras, kurio seneliai atvyko iš Lietuvos prieš beveik 100 metų (1907-siais) LDK Gedimino ordiną atsiėmė Vilniuje iš prezidento Valdo Adamkaus rankų šių metų vasario mėnesį.

Apie šį įvykį ir Robert Davis Lietuvos naudai atliktus darbus balandžio 3 d. aprašė *Crofton News - Crier* laikraštis savo pirmame puslapyje įdėjęs rašinį “Lithuania honors local scientist” ir mokslininko R. Davis nuotrauką kartu su V. Adamkumi prezidentūroje.

Straipsnyje minima, kad šis lietuvių kilmės amerikietis, yra tarptautinio pripažinimo susilaukęs augalų ligų tyrinėtojas, vadovaujantis U.S. Department of Agriculture “phytopathology” laboratorijai.

Rašoma, kad šis mokslininkas per praėjusį dešimtmetį penkis kartus keliavo į Lietuvą ir tos šalies Botanikos “Fitovirus” laboratorijai pagelbėjo finansiniai bei profesiniais sugebėjimais. Jis ten mokė mokslininkus ir studentus.

Jis ne vien tik važiavo Lietuvon, bet į savo laboratoriją buvo pasikvietęs iš Lietuvos du mokslininkus ir du studentus. Straipsnyje taip pat rašoma, kad R. Davis, kuris yra baigęs Rhode Island ir Cornell universitetus, karjerą yra pradėjęs prieš daugiau negu 30 metų kai įsteigė savo profesinę tyrimų firmą Beltsville laboratoriją. Pats R. Davis užaugo Rhode Island, kur jis susitiko savo žmoną, su kuria jau gyvena 40 metų.

Rašinyje yra pristatomi ir jo seneliai Antanas (Anthony) ir Juozapota (Josephine) Diškevičiai, kurie, kaip sakoma, džiaugtųsi Roberto darbais.

“Aš galvoju, jog šis reiškinyms jiems duotų per mane, susijungimo su jų tėviške jausmą. Jie būtų daugiau negu laimingi

matydami mano darbą, kuris padeda jų kraštui”, - tokia R. Davis citata švyti amerikiečių laikraščio pirmojo puslapio straipsnyje.

O jo pabaigoje dar rašoma, kad jis kartu su žmona Maryann (ji irgi mokslininkė) užaugino du sūnus: Michael ir Peter ir džiaugiasi savo vaikais.

Šį aprašymą iš Crofton miesto laikraščio mums atvežė apdovanotojo kaimynystėje gyvenantieji dr. Edmundas ir Dalia (Šulaitytė) Remiai, kurie prieš Velykas viešėjo Ciceroje ir Čikagoje. Su šia žinia norime supažindinti ir šio savaitraščio skaitytojus, kartu pasidžiaugiant senosios išėivijos atstovų atžalos noru padėti savo senelių kraštui - Lietuvai.

Edvardas Šulaitis

Šokėjėliai iš Talentų ir romantikos vakaro, kurį suorganizavo Filadelfijos Lietuvių Jaunimo sąjunga kovo d. Lietuvių namų salėje. R. Gedeikos nuotr.

FOR RENT

2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH

Tel.: 481-2419

Nesenai atvykusi iš Vilniaus Regina ieško darbo.
Gali prižiūrėti senesnius žmones ir kartu ten gyventi. Yra energinga ir darbšti moteris.
Skambinti: (330) 657-2284 (Peninsula, Ohio)

“LITUANICOS” FUTBOLININKAI DAR NENUGALĖTI

“Lituanicos” futbolininkai pirmose šio sezono pirmenybių rungtynėse “Metro” lygos aukštojoje divizijoje Lemonte sužaidė lygiomis (3-3) su “Maroons” ekipa ir po 10 susitikimų eina be pralaimėjimo.

Po dviejų atidėjimų, lietuviai futbolininkai pagaliau gegužės 3 d. turėjo progą išmėginti jėgas antrame pirmenybių rate ir pelnyti vieną tašką. Pridėjus prie rudens rate pelnytų 23-jų mūsiškiai ir toliau lieka aiškiais pirmenybių lyderiais.

Šį kartą mūsiškiai galėjo sugriebti visus 3 taškus, tačiau rungtynių pabaigoje vartininko neapsižiūrėjimas mūsiškiams buvo lemtingas. Jis, likus tik 3 minutėms iki rungtynių pabaigos, kažkodėl kamuolio negaudė, o jį atmušė koja tiesiai varžovų puolėjui. Šis be didelio vargo jį grąžino į vartus, rezultatą išlygindamas 3-3.

Lietuviai gali, iš dalies, būti patenkinti lygiosiomis, nes “Maroons” pirmame kėlinyje vedė 1-0, o po pertraukos pridėjo ir antrąjį. Tada, mūsiškiai supratę kad trauktis nėra kur, pradėjo energingiau ir sumaniau žaisti, kas jiems atnešė užtarnautus vaisius. Tuojau Virgis Žuromskas iš tolimo baudos smūgio padarė 1-2, o jaunas Audrius Zinkevičius, meistrišku šūviu iš arti, pasekmę išlygino. Pamatę, kad galima laimėti, “Lituanicos” vyrai dar padidino spaudimą. Čia labai pagelbėjo tik antrame kėlinyje aikštėn išleistas

Linus Jakovlevas, kurio buvo pilna aikštė. Vieno prasiveržimo metu, jis buvo pargriautas varžovų aikštelėje ir buvo prieštastas baudinys “Lituanicos” naudai. Jį gražiai realizavo jų mušimo specialistas Edvinas Trinkūnas.

Žinoma, ir lygiosios prieš šiemet savo eiles gerokai sustiprinusią “Maroons” vienuolikę yra gana geras pasiekimas. Nors laimėjimui progų buvo daugiau: teisėjas kažkodėl atšaukė savo sprendimą skirti “Lituanicos” naudai dar vieną baudinį.

Kadangi “Eagles” turėjo “U.S. Open Cup” rungtynes (jas prieš Michigan laimėjo 5-1), tai numatytas jų susitikimas su kita lenkų komanda - “Lightning” neįvyko. Rungtyniavo tik “Green-White” ir “Vikings” vienuolikės, kurios sužaidė taikiai 3-3 ir Schwalben 3-0 pasekme įveikė “United Serbs”.

SABONIO KOMANDA IŠKRITO TIK PO 7 RUNGTYNIŲ

Portlando “Trail Blazers” profesionalų krepšinio komanda pirmame atkrentamųjų varžybų, žaidžiant su viena iš geriausių NBA lygos ekipų - Dallas “Mavericks” ištempė iki 7 rungtynių. Serijoje iki 4 pergalių, pralaimint 0-3, savo ryškesnį žodį tarė ir Lietuvos krepšinio veteranas Arvydas Sabonis, kuris daugiausia aikštelėje pasirodydavo epizodiškai ir pelnydavo nedaug taškų. Išimtis buvo padaryta tik trečiame susitikime, kuriame, nežiūrint pralaimėjimo, Arvydas per 14 minučių pelnė 16 taškų.

Labiausiai Arvydas nuste-

bino septintose rungtynėse, kur sprendėsi, kas išeis serijos nugalėtojas. Šį lemtingąjį susitikimą Sabas pradėjo startiniame penketuke ir žaidė 32 minutes, iki kol prieš rungtynių pabaigą išsibaudavo. Tuo laiku rezultatas buvo lygus, bet lietuviui išėjus, reikalai pakrypo į blogą pusę ir laimėjo Dallas su vunderkindu iš Vokietijos - Dirk Nowickiu priekyje 107-95. Vokietis sukrovė 31 tašką ir nusvėrė pergalę saviškių naudai. Sabonio sąskaitoje 16 taškų ir 8 atkovoti bei 3 blokuoti kamuoliai.

Rungtynių pranešėjai, kurie televizijoje komentavo šį susitikimą, daugumoje gyrė lietuvių ir iškėlė jo praeities pasiekimus, kuomet jis būdamas

sveikas, dominavo krepšinio aikštelėse. Buvo rodomi vaizdai iš Arvydo šlovės dienų.

Tolimesnėje serijoje Dallas žaidžia su Sacramento komanda, o kiti laimėtojai - San Antonio rungtyniauja su Los Angeles “Lakers”. Rytinėje grupėje kovoja Detroitas ir Filadelfija, o Bostonas išmėgina jėgas su New Jersey.

LIETUVOS SPORTININKAI ĮVEIKĖ AMERIKOS ATSTOVUS

Retai atsitinka, kai mažos Lietuvos komandos nugalė didžiulės Amerikos sportininkus. Tačiau tas įvyko ne taip seniai per Paryžiuje įvykusias pasaulio jaunimo regbio pirmenybes. Rungtyniaudami antrose pagal pajėgumą - B grupės varžybose

tarp 16 komandų iš viso pasaulio, Lietuva 15-11 pasekme įveikė JAV rinktinę ir pateko tarp 12 ekipų, kurios išsaugojo teisę ir sekančiais metais varžytis šioje pačioje grupėje.

Pralaimėjimas labai supykė amerikiečius, kurie pirmenybių rengėjams įteikė protestą dėl tokios rungtynių baigties. Tačiau tas smarkuolius iš Dėdės Samo žemės vis tiek neišgelbėjo nuo iškritimo.

Kaip matome, ne visada turi laimėti didieji, jeigu jų sportininkai nežaidžia geriau negu mažųjų valstybių atstovai.

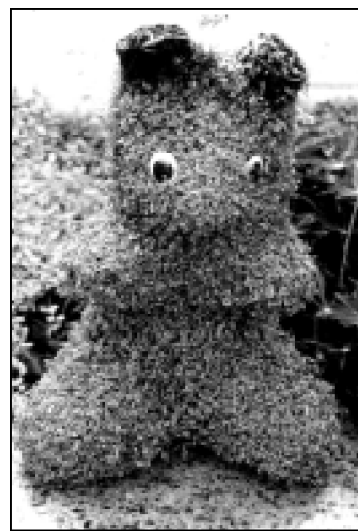
Beje, buvo nuskriausta ir JAV ledo ritulio rinktinė, kurią 2-1 pasekme įveikė mažosios Latvijos sportininkai.

Edvardas Šulaitis

ĮVAIRIOS ŽINIOS

• **Algirdas Brazauskas**, naujai kadencijai perrinktas Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas, turės septynis pavaduotojus. Tai Seimo pirm. pavaduotojai Česlovas Juršėnas ir Vytenis Andriukaitis, Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirm. Algirdas Butkevičius, Seimo Užsienio reikalų komiteto pirm. Gediminas Kirkilas, Seimo Socialdemokratinės koalicijos frakcijos seniūnė Irena Šiaulienė, buvusi Socialdemokratų partijos pirm. pavaduotoja Milda Petrauskienė bei partietė iš Kauno rajono Lionė Pikelienė. Seimo narių Birutės Vėsaitės ir į skandalą įsivėlusio bei atsistatydinusio vidaus reikalų ministro Juozo Bernatono kandidatūros nesulaukė narių pritarimo.

• **Lietuvos vadovas** Rolandas Paksas vetavo įstatymo pataisą, leidžiančią iš rinkėjų sąrašų išbraukti į užsienį išvykusius asmenis. Jo nuomone,

Meškiukas Clevelando Rockefeller parko šiltnamyje.

G. Juškėno nuotr.

šis įstatymas pažeidžia LR Konstituciją ir žmogaus teises, taip pat prieštarauja kitiems teisės aktams ir gali būti apskustas teismams. Pataisa Seime buvo priimta politikams nuogąstaujant, jog gegužės 10-11 d. rengiamas referendumas dėl narystės ES gali neįvykti,

jeigu į jį neateis pakankamai rinkėjų. “Prezidentas, kaip Lietuvos piliečių patvirtintos Konstitucijos garantas, teigia, kad niekam nevalia pažeidinėti pagrindinio šalies teisės akto”, - sakoma pranešime spaudai. R. Paksas pažymi, kad Seimas nebe pirmą kartą demonstruoja nepasitikėjimą Lietuvos žmonėmis.

• **Lietuvos lenkų** rinkimų akcijos pirmininkas Seimo narys Valdemaras Tomaševskis teigia, jog liberalą Artūrą Zuoką į sostinės mero postą siekianti sugrąžinti Lietuvos liberalų sąjunga šantažuoja lenkų atstovus Vilniaus miesto taryboje. “Mūsų tarybos nariai šantažuojami, papirkinėjami. Skambina po 10 kartų”, - piktinosi V. Tomaševskis. Opozicinė koalicija Vilniaus miesto taryboje žada prašyti prokuratūros bei Seimo Etikos ir procedūrų komisijos ištirti kai kurių tarybos narių elgesį.

P.S. TIRE Inc.
 Complete Front End Service

481-5397
 New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
 • Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
 Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
 Sat.: 8 am to 4 pm
 866 E. 200 th St.
 Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
 Laidojimo Įstaiga
 William J. Jakubs Sr.
 William J. Jakubs Jr.
 Kenneth Schmidt
 Barbara Jakubs Schmidt
 Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
 936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
 Telefonas: (216) 531-7770
 Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkdanti jaukią atmosferą. Mūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
 LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
 767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
 Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
 Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
 Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
 Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)